

ISSN 1318-5772 XXVII (2020) št. 1

BŮŽJA BESEDA DANES

Revija Zavoda Biblično gibanje

»V začetku je bila Beseda.«

(Jn 1,1a)

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος

בְּרֵאשִׁית הָיָה הַדָּבָר

NOVA RUBRIKA
BIBLIČNI TOPOSI

POGOVOR
Z GREGORJEM ČUŠINOM

PRIPOROČAMO V BRANJE
Dotakni se ran

VSEBINA

UVODNIK	3
Pogovarjati se o Besedi in z Besedo Maksimilijan Matjaž	
MALI KLJUČ SVETEGA PISMA	4
Novi ljudje za nove naloge – meščan v puščavi s. Snežna Večko	
BOŽJA BESEDA RASTE	5
V začetku je bila Beseda Majda Kočar	
PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO	6
Primož Erjavec	
POGOVOR S PRIJATELJI BOŽJE BESEDE	8
Recept za doseganje svetosti: pustite se ljubiti! Pogovor z Gregorjem Čušinom Zlata Krašovec	
RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE	13
Bog besede Samo Skralovnik	
BRALCEM BOŽJE BESEDE	16
Kako brati Božjo besedo danes Marjeta Petek Ahačič	
IZZIV ZA DELO V SKUPINAH	19
Razgled, ki ga vidijo Božje oči Teja Omerzel	
OSEBE V SVETEM PISMU	21
Tista gospa, ki ji je hči priplesala prerokovo smrt Izet Veladžić	
BIBLIČNI TOPOSI	22
Jeruzalem Samo Skralovnik	
CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO	24
Kromacij oglejski o Eliju in lakoti po besedi br. Jan Dominik Bogataj, OFM	
BIBLIČNA SKUPINA SE PREDSTAVI	26
Biblična skupina župnije Hoče Marjana Barbarič	
PRIPOROČAMO V BRANJE	29
Tomas Halik, Dotakni se ran Vlasta D. Rus	
SMEJATI SE S SVETIM PISMOM	31
Neverjetna bitka Samo Skralovnik	
POROČILO	
Pogovarjala sta se. Praznovanje Nedelje Božje besede	34
Živite kot otroci luči. Svetopisemski maraton 2020 Eva Strajnar	38
Srečanje katoliške biblične federacije v Romuniji s. Snežna Večko	39

BOŽJA BESEDA DANES je katoliška revija,
ki jo izdaja Zavod Biblično gibanje.
Izhaja trikrat letno.

Revijo lahko naročite ali odjavite po pošti
na naslov gibanja in uredništva.

NASLOV ZAVODA IN UREDNIŠTVA:

Zavod Biblično gibanje
Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana
info@biblicnogibanje.si
www.biblicnogibanje.si

 www.facebook.com/biblicnogibanje.si

UREDNIŠKI ODBOR:

Vlasta Doležal Rus, Zlata Krašovec, Marjeta Petek Ahačič,
Tatjana Rupnik, dr. Samo Skralovnik
Odgovorna urednica: Špela Fortuna
Glavni urednik: dr. Maksimilijan Matjaž
Lektoriranje: Anton Kocmut
Fotografije: Avtorji uporabljenih fotografij so navedeni pod
fotografijami. Kjer avtorstvo ni navedeno, je uporabljen
spletni vir.
Fotografija na naslovnici: Mojmir Fortuna
Oblikovanje in prelom: Branka Smodiš
Tisk: Salve, d. o. o., Ljubljana
Revija Božja beseda danes izhaja s podporo SŠK.

Priporočen je prostovoljni dar za pokritje stroškov izhajanja revije.
Transakcijski račun pri Delavski hranilnici: 5156 6100 0002 0986006

POGOVARJATI SE O BESEDI IN Z BESEDO

Avtor fotografije: Samo Skralovnik

Na Nedeljo Božje besede, 26. januarja 2020, smo tudi v Cerkvi na Slovenskem vstopili v obhajanje *Leta Božje besede*. Namen tega leta, ki ga je razglasila Katoliška biblična federacija pod vodstvom takrat še manilskega kardinala Luisa Antonia Tagleja, je okrepiti vero v moč Božje besede ter ob spominu na največjega prevajalca Svetega pisma svetega Hieronima Sveto pismo čim bolj približati vsakdanjemu življenju slehernega vernika. Temu poslanstvu se pridružuje tudi Biblično gibanje v Sloveniji, ki želi v tem letu storiti še več, da bi lahko Božja beseda nagovorila čim več ljudi. V ta namen smo lani jeseni ustanovili *Biblično zavezo* bralcev Svetega pisma, ki počasi že postaja družina in katere člani se medsebojno podpirajo v vztrajanju pri branju in raziskovanju Svetega pisma ter iščejo vedno nove načine, kako to pismo Boga približati še drugim in zanj pričevati. V to zavezo vabimo vse ljudi, ki berejo Sveto pismo. Naj nikogar ne odvrne strah, da bi si s tem naložil še eno obveznost, ki je ne bo mogel izpolnjevati. Prvič zato, ker te naše odločitve ne gradimo na lastni moči ali popolnosti, saj bo On, »ki je v vas dobro delo začel, to delo dokončal« (Flp 1,6). Drugič pa, ker se člani zaveze opiramo tudi na medsebojno solidarno pomoč in drug za drugega prinašamo besede Svetega pisma pred Očeta. Za medsebojno spodbujanje in povezanost skrbi tudi spletna stran gibanja (www.biblicnogibanje.si), ki smo jo v lanskem letu prenovili in postaja počasi vedno bolj prepoznaven kraj izobraževanja, povezovanja in pričevanja bralcev Svetega pisma.

Tudi nova številka naše revije želi prispevati k aktivnemu obhajanju Leta Božje besede. Najlepše ga bomo obhajali tako, da se bomo najprej v osebni molitvi in razmišljanju pogovarjali z Besedo, potem pa iskali priložnosti, da bi se čim več tudi v javnosti pogovarjali o Besedi, o Svetem pismu in o naši izkušnji s to knjigo knjig – kot sta se pogovarjala dva učenca na poti v Emavs (Lk 24) in kakor to neumorno dela papež Frančišek. V tokratnem članku o njegovem poslušanju Božje besede boste lahko brali izbor spodbud za branje Svetega pisma iz njegove temeljne apostolske spodbude *Veselite evangelija*, ki se jo spleta vedno znova vzeti v roke. Med drugim nam želi tudi sporočiti, da Sveto pismo prvenstveno pripada vsem – Božjemu ljudstvu – in ne samo izbranim poznavalcem. Ker je nastalo kot sad dialoga med Bogom in njegovim ljudstvom, ima bistveno občestveni značaj, zato se ne more nihče kot posameznik sam dokopati do njenega resničnega pomena. To vedno znova potrjujejo tudi člani biblične šole in bibličnih skupin. Eno takih živih vam predstavljamo tudi v tej številki. Biblične skupine, pravi papež v svojem apostolskem pismu *Aperuit illis*, kjer »Božja beseda združuje verujoče in jih naredi za eno ljudstvo« (AI 4), so idealni kraji, kjer lahko Beseda spregovori na življenjski, vsakemu razumljiv način.

V reviji boste lahko brali še druge članke, v katerih se avtorji na osebni, strokoven in premišljen način soočijo Svetim pismom ter podelijo z nami svoja spoznanja in izkustva. Na mesto naše zveste sodelavke s. Ivanke Tadina, ki se je konec lanskega leta po težki bolezni preselila v naročje nebeškega Očeta, nas bo z Malim ključem Svetega pisma skozi zgodovino izvoljenega ljudstva vodila s. Snežna. Svoje delo kot odgovorna urednica pa s to številko zaključuje tudi gospa Špela Fortuna. Hvaležni smo ji za njeno požrtvovalno in strokovno delo, s katerim je bistveno pripomogla, da ima naša revija tako lepo prenovljeno in vsestransko nagovarjajočo podobo. Želim si, da bi lahko še naprej vsi skupaj pričevali za lepoto in moč Božje besede ter pomagali usmerjati »ušesa vsega ljudstva« k tej knjigi Življenja (prim. Neh 8,3).

NOVI LJUDJE ZA NOVE NALOGE – meščan v puščavi¹

Izraelci so se po rešitvi iz Egipta naselili v Kanaanu in si po nekaj stoletjih zgradili državo. Zdaj so lahko začeli urejati spomine na dramatične in junaske dogodke iz svoje preteklosti, v katerih so izkušali Božjo pomoč. Skrbno pa so razvrščali tudi starodavna izročila o začetnikih svojega naroda. Pri tem so povezali osebe, med katerimi so bila tudi stoletja razmika, ali več ljudi predstavili kot enega človeka. Pomembno jim je bilo, da so se videli kot njihove potomce. Ponosni so bili na svoje očete Abrahama, Izaka in Jakoba ter matere Saro, Rebeko, Leo in Rahelo. Od njih so podedovali vero v enega Boga, kar je bilo edinstveno sredstvo narodov, ki so častili več bogov.

Enoboštvo se je začelo z Abrahamom, ki je živel v 19. ali 18. stoletju pred Kristusom v mestu Ur v visoko razviti Mezopotamiji. Ti ljudje so že poznali centralno kurjavo in si v svojih hišah oskrbeli mrzlo, mlačno in vročo vodo. Vsaka družina je častila pokojne prednike, ki so jih pokopavali na svojem dvorišču in jih imenovali »Bog očetov«.

Tedaj se je edini in pravi Bog začel razodevati Terahovemu sinu Abram, ki mu je pozneje spremenil ime v Abraham. Rekel mu je: »Pojdi iz svoje dežele, od svoje rodbine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo pokažem. Iz tebe bom naredil velik narod, blagoslovil te bom, povečal bom tvoje ime, da bo v blagoslov« (1 Mz 12,1-2). Abraham je prisluhnil Božjemu glasu in odprl novo poglavje v zgodovini. Od njega so izšle tri velike monoteistične religije, judovstvo, krščanstvo in islam. Vsa živa in dinamična kultura se je razvila na področjih, ki so bila skozi stoletja prežeta s katero od njih. Pripadnik katere od njih se bolj kot drugi zaveda samega sebe, svoje osebnosti in pravice do svobode, kliče k solidarnosti, po kateri oblikuje družbo, svoje oblasti nad narodo, iz katere se razvija znanost. Abraham stoji na začetku novega časa.

Abraham je torej odšel od svojega ljudstva v neznano – velik korak za človeka v času močne rodovne ureditve. Zato Sveto pismo zelo hvali njegovo vero. Ta se je kalila na dolgi poti skozi puščavska prostranstva, ki jih je, meščan, prehodil do nove domovine Kanaana. Dozorela je v trdno zaupanje, da mu bo Bog izpolnil obljubo in mu podaril potomca, čeprav je bil že star in njegova žena nerodovitna. Bog je z njim sklenil zavezo in izpolnil obljubo, Sara je rodila Izaka. Potem pa je Bog preizkušal Abrahama. Po navadi okoliških narodov, ki so svojim bogovom žrtvovali otroke, se je tudi Abraham čutil nagovorjenega, da Bogu daruje sina obljube, po katerem naj bi se nadaljeval njegov rod. Dvaindvajseto poglavje Prve Mojzesove knjige med vrsticami odkriva dramatičen boj v Abrahamovi duši, ko je šel na goro žrtvovati Izaka, v veri, da mu Bog more vseeno obuditi potomstvo. V odločilnem trenutku mu Bog razodene, da ne želi žrtve sina – sploh nobene človeške žrtve.

Izak se oženi z Rebeko iz rodu svojega očeta in ta mu rodi dvojčka, Ezava in Jakoba. Po prvenstvu hlepečki Jakob spretno izvabi od Ezava pravico do prvorojenstva in nazadnje prigoljufa očetov blagoslov. Pred Ezavovo jezo zbeži v Haran v dom svoje matere. Tam je pri ženitvi tudi sam ogoljufan. Vendar mu Bog ne odtegne blagoslova.

Jakobu se v Haranu rodi dvanajst sinov in hči. Končno se želi vrniti v očetni dom. Toda preden se bo srečal in spravil z Ezavom, se ponoči ob reki bori s skrivnostnim neznancem, v katerem prepozna samega Boga. Ker je v boju zmagovit, dobi novo ime Izrael, češ, »bojeval si se z Bogom in z ljudmi in si zmagal« (1 Mz 32,29). Tudi jaz in ti sva povabljeni, da se z Bogom »boriva«, mu zastavljamo vprašanja in iščemo odgovore. Kdor na tej poti vztraja, ga Bog blagoslovi.

¹ Prirejeno po Kustić, Živko. Prev. 2000. *Mali ključ Svetega pisma*. Maribor: Slomškova založba.

V ZAČETKU JE BILA BESEDA

»Vse je nastalo po njej in brez nje ni nastalo nič,
kar je nastalo.« (Jn 1,3)

Ta stavek in celoten odlomek mi že mnogo let prikličeta neko drugo plastično podobo, ki je opisana v začetku dokumenta *Temeljna načela Skupnosti krščanskega življenja*: »Tri Božje osebe gledajo (kontemplirajo) svet, celotno človeštvo, v njihovih neštevilnih grešnih razdeljenostih in se odločijo, da se v celoti podarijo ljudem, da bi jih rešile iz njihovih spon in ujetosti. Iz te ljubezni se je Beseda učlovečila in rodila iz Marije, uboge device iz Nazareta.« (Glej DV 102.)

Svet, ki ga na vsakem koraku srečujem(o) (v makro- in mikrookolju ter znotraj sebe), je prav tak, navaden, neidealen, nesvet, grešno razdeljen in razsut ... V njem včasih težko živim in se z njim težko sprijaznim. Ne morem pa gledati neprizadeto. Presojam in kritiziram, včasih pa nemočno odložim vesla in bi (utrujena) kar odšla ...

Bog pa od gledanja tega vesoljnega prizora v vsej njegovi resnici in tragiki ne beži ... Vztrajno ga motri, gleda in vidi. Opazi! Njegovo (naše) resnično stanje, skrbi in napore, trpljenje, strah in pogum, slepoto naveličane vsakdanjosti, sebičnost, up in obup ...

In ob tem ne more ostati neprizadet. Ni mu vseeno. Ne more mu biti vseeno.

In iz tega gledanja deluje: v to (našo) nemoč stanja se rodi Beseda, ki najprej ni beseda. Ni od daleč in zviška, ni kritika, ni pravilo in ni poduk.

Berem: najprej je življenje: je eden od njih in z njimi. In z Očetom. Trideset let.

Potem šele je Beseda: močna in živa. Ki ljudi nagovarja in rešuje, po kateri hrepenijo in nekateri od nje bežijo, ker je ostra in zareže.

Beseda, ki tudi v strahu zatrepeta, ko pride ura, da gre v ljubezni do konca ... a gre v zaupanju dalje. Ki je lahko tudi tiho, in v tišini govori zgovorneje. Ki je lahko tudi pohojena, pretepena, izročena in z njo grdo ravnaajo, se nad njo izživijo in jo zavržejo do smrti.

Skrivnost te Besede, ki kljub vsemu ne odstopa, gleda in vidi globlje. Na križevem potu, pod križem, na križu ... še naprej vztraja v tem pogledu na grešno razdeljenost v nas in okrog nas ... ki nas žene ...

In rešuje ... do konca!

Verujem v ta Božji pogled.

In si s Pavlom želim, da bi bilo v meni vsaj malo Kristusove misli.

PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO

O pomenu branja Svetega pisma je papež Frančišek spregovoril takoj v apostolski spodbudi *Veselje evangelija*¹ (VE), temeljnem dokumentu svojega pontifikata. Člene dokumenta, ki jih namenja pridigarjem za dobro pripravo, smo opremili z vprašanji v namišljenem intervjuju s svetim očetom.

Kaj je prva stvar, ki naj jo stori tisti, ki vzame v roke Sveto pismo z namenom, da bo iz njega dobil sporočilo, pa najsi bo to pridigar, preučevalec ali član biblične skupine?

Potem ko smo poklicali na pomoč Svetega Duha, je prvi korak, da vso pozornost posvetimo svetopisemskemu besedilu. Ko se ustaviš in skušaš razumeti sporočilo besedila, izpolnjuješ služenje resnici. Ponižnost srca priznava, da nas Božja beseda vedno presega, priznava, da nismo njeni lastniki niti gospodarji, ampak samo njeni varuhi, njeni glasniki, njeni služabniki. Ta naravnost ponižnega in strmečega češčenja Božje besede se izraža v tem, da se mudimo ob njej in jo skrbno preučujemo v svetem strahu pred tem, da bi z njo ravnali samovoljno. (VE 146)

Pravite, da moramo priti pred Božjo besedo s pravim odnosom.

Potrebna je potrpežljivost, da bi mogli potem razlagati svetopisemsko besedilo. Odložiti je treba ves nemir in uporabiti čas, zanimanje in nedejano podaritev. Odstraniti je treba vsako zaskrbljenost, ki koga tare, da bi stopili v drugo območje spokojne pozornosti. Nobenega smisla nima, da beremo svetopisemsko besedilo, če hočemo doseči hitre, površne ali neposredne učinke. Zato to terja ljubezen. Edino stvarjem in osebam, ki jih ljubimo, brez naglice posvečamo čas,

ne da bi pričakovali vračilo. Tu gre za to, da ljubimo Boga, ki želi govoriti z nami. V duhu te ljubezni moremo preživeti ves čas, ki je potreben, v pričakovanju učenca: »Govori, Gospod, tvoj hlapec posluša« (1 Sam 3,9). (VE 146)

Samuel je šele v tretje dobil pravi odgovor od svojega učitelja. Ali bomo mi lažje razumeli, kaj pomenijo klici Boga za nas?

Predvsem moramo biti prepričani, da ustrezno razumemo pomen besed, ki jih beremo. Rad bi poudaril nekaj, kar se zdi očitno, a tega ne upoštevamo vedno: svetopisemsko besedilo, ki ga preučujemo, je staro dva ali tri tisoč let. Njegova govorica je povsem drugačna od naše današnje. Naj se nam še tako dozdeva, da razumemo besede, ki so prevedene v naš jezik, to ne pomeni, da tudi pravilno razumemo, kar je hotel povedati sveti pisatelj. Dobro poznamo različna sredstva, ki jih daje literarna analiza. Treba je paziti na besede, ki se ponavljajo ali stopajo v ospredje; poznati zgradbo in svojski ritem besedila; premisliti prostor, kjer so osebe, itn. A ni cilj, da razumemo vse majhne podrobnosti besedila. Najpomembnejše je odkriti, kaj je glavno sporočilo, ki besedilu podeljuje zgradbo in enoto. (VE 147)

Glavno sporočilo je gotovo ključ za razumevanje vsega. Pa tudi pridigarju, ki razlaga Božjo besedo, bo pomagalo, da bo znal pravilno usmeriti svoj govor. Je tako?

Pisec je hotel na prvem mestu posredovati osrednje sporočilo, vključno s tem, da spoznamo ne le misel, ampak tudi učinek, ki ga je tisti pisatelj hotel doseči. Če je bilo neko besedilo napisano zato, da bi tolažilo, ga ne smemo uporabiti za to, da bi popravljali napake. Če je bilo napisano, da bi spodbujalo, ga ne uporabljamo, da bi poučevali. Če je bilo napisano, da bi nas učilo o Bogu, ga ne uporabljajmo, da bi pojasnjevali razna teološka mnenja. Če je bilo napisano, da bi spodbudilo k

¹ Papež Frančišek, Apostolska spodbuda *VESELJE EVANGELIJA* – *EVANGELII GAUDIUM*, Cerkevni dokumenti 140. Ljubljana: Družina, 2014.

slavljenju ali k misijonarskemu delu, ga ne uporabljajmo, da bi ljudi informirali o zadnjih novicah. (VE 147)

Ali pri odkrivanju glavnega sporočila velja še kakšno načelo?

Gotovo, da bi razumeli osrednje sporočilo kakega besedila, je nujno, da ga povezujemo z naukom celotnega Svetega pisma, ki ga posreduje Cerkev. To je pomembno načelo svetopisemske razlage, ki upošteva dejstvo, da je Sveti Duh navdihnil celotno Sveto pismo, ne le en del, in da je Cerkev v nekaterih vprašanih napredovala v svojem razumevanju Božje volje na podlagi dejanske izkušnje. Na ta način se izognemo napačnim ali delnim razlagam, ki nasprotujejo drugim naukom istega Pisma. Vendar to ne pomeni, da smemo oslabiti dejanski in posebni vidik besedila, o katerem moramo pridigati. Ena od napak puste in neučinkovite pridige je prav ta, da nismo zmožni posredovati notranje moči oznanjenega besedila. (VE 148)

Zelo koristno je imeti predznanje o pomenu besedil. Ali se strinjate, da je zelo pomembno tudi, kakšen osebni odnos imam, ko berem Sveto pismo?

Ne zadostuje poznati jezikovni ali eksegetični vidik Božje besede, čeprav je potreben. Božji besedi se je treba približati s poučljivim in molitvenim srcem, da do temelja prodre v misli in čustva ter ustvari v njem novo mišljenje. Blagodejno je, da vsak dan, vsako nedeljo obnovimo svojo vnemo in preverimo, ali v nas raste ljubezen do Besede, ki jo oznanjamo. Če je v nas živa želja, da bi kot prvi slišali Besedo, ki naj jo oznanjamo, se bo Beseda tako ali drugače prenesla tudi na Božje ljudstvo: »Česar polno je srce, to usta govore« (Mt 12,34). Nedeljska berila bodo v vsem svojem sijaju odmevala v srcu ljudstva, če so najprej odmevala v pastirjevem srcu. (V 149)

Ob prebiranju svetopisemskih besedil nam skozi besede pravzaprav govori sam Bog. Najbrž želi preko nas nagovoriti tudi druge.

Gospod bi nas rad uporabil kot žive, svobodne in ustvarjalne ljudi, ki se pustijo prešiniti njegovi besedi, preden jo predajajo naprej. Njegovo oznanilo mora resnično iti prek pridigarja, a ne samo

prek njegovega razuma, ampak tako, da se polasti vsega njegovega bitja. Sveti Duh, ki je navdihnil besedo Svetega pisma, tudi danes kakor na začetku Cerkve deluje v vseh tistih, ki oznanjajo evangelij in se mu pustijo osvojiti in voditi. On jim polaga v usta besede, ki jih sami nikoli ne bi mogli najti. (VE 151)

Kaj pa naj sami govorimo Bogu, kadar beremo njegovo Pismo?

Dobro je, da se v navzočnosti Boga pri mirnem branju besedila na primer vprašamo: Gospod, kaj meni pomeni to besedilo? Kaj bi ti s tem sporočilom želel spremeniti v mojem življenju? Kaj me moti v tem besedilu? Zakaj me to ne zanima? – ali: Kaj mi je všeč? Kaj me podžiga v tej besedi? Kaj me privlači? Zakaj me privlači? (VE 153)

Ali se ne zgodi večkrat, da postanemo ob branju kmalu raztreseni?

Če skušamo prisluhniti Gospodu, je normalno, da imamo skušnjave. Ena od njih je v tem, da se počutimo moteno ali tesnobno in bi se radi umaknili. Druga zelo razširjena skušnjava je premišljati, kaj besedilo pove drugim, da bi se tako izognili temu, da bi ob njem uravnavati svoje lastno življenje. Dogaja se tudi, da človek išče izgovore, kar nekomu dovoljuje, da razvojeni sporočilo besedila. Drugič mislimo, da Bog terja od nas preveliko odločitev, ki je ne moremo sprejeti. To pri mnogih ljudeh vodi do tega, da izgubijo veselje do srečanja z Božjo besedo. A to bi pomenilo pozabiti, da ni nihče bolj potrpežljiv kakor Bog Oče, da nihče ne razume in upa kakor on. Bog vedno vabi, da storimo korak naprej, a ne terja popolnega odgovora, če še nismo prehodili poti, ki jo on omogoča. Bog bi rad, da pošteno gledamo na svoje življenje in smo brez pretvarjanja pred njegovimi očmi; želi, da smo pripravljeni za nadaljnjo rast in da ga prosimo za to, česar še ne moremo doseči. (VE 153)

Gospod bi nas rad uporabil kot žive, svobodne in ustvarjalne ljudi, ki se pustijo prešiniti njegovi besedi, preden jo predajajo naprej. Njegovo oznanilo mora resnično iti prek pridigarja, a ne samo prek njegovega razuma, ampak tako, da se polasti vsega njegovega bitja. Sveti Duh, ki je navdihnil besedo Svetega pisma, tudi danes kakor na začetku Cerkve deluje v vseh tistih, ki oznanjajo evangelij in se mu pustijo osvojiti in voditi. On jim polaga v usta besede, ki jih sami nikoli ne bi mogli najti. (VE 151)

RECEPT ZA DOSEGANJE SVETOSTI: PUSTITE SE LJUBITI!

Fotografija: Arhiv Gregorja Čušina

Gregor Čušin, mož žene Melite, oče šestih otrok (Kristina Klara, Matija Jošt, Krištof Marij, Filip Damjan, Lucija Barbara, Peter Miklavž), igralec, avtor in izvajalec šestih monodram (Hagada, Evangelij po Čušinu, Pešec, Jona, besni prerok, Janez brez glave in Vera levega razbojnika), pisec Pomislekov, katolik, ki je s svetniki na ti ..., živi na Koroški Beli, gostuje na gledaliških odrih in po dvorinah farovžev po vsej Sloveniji, zelo rad pa vstopa tudi v Sveto pismo, kjer se srečuje in pogovarja, tudi preroka, s svojim Bogom. In seveda z drugimi ljudmi.

Ob gledanju vaših predstav imam občutek, da vas je Bog izbral za orodje svojega pedagoškega pristopa, zasnovanega na humorju. Ko nekoga pokaramo na šaljiv način, mu to omogoča dojeti in priznati tisto, kar je zagrešil, a hkrati ohraniti samospoštovanje. Mislim, da je Bogu kar vseč, ko takole na duhovit način karate naše napake.

Ne vem, kako je Bogu to vseč. Upam, da ne bom nekoč visel kje na toplem zaradi svojega dolgega jezika ... Ampak res je. Tudi doma mi žena kdaj

pove, da znam tako zmerjati, da se na koncu vsi režimo. Kljub temu pa se me otroci kar bojijo. Ne upajo si vsega priznati, raje gredo najprej po ovinku k mami. Ampak res imam ta božji dar, da skušam vse stvari gledati z zabavne plati. To ublaži situacijo. Živim na ta način. Ko se mi kaj hudega zgodi, seveda kot vsi drugi naprej rečem aaa-uuu, potem pa se iz tega ponorčujem, naredim kakšno zgodbo. Vsi darovi so od Boga in jaz sem si od vseh ponujenih očitno izbral prav tega, da zabavam ljudi. Včasih primerno, včasih nepri- merno, nekaterim je to vseč, druge zmoti. Navse- zadnje celo Kristus ni bil vsem vseč. Zakaj bi pričakoval, da jim bom jaz.

Na tak humoren način ljudem prinašate tudi Božjo besedo. Zato jo morate seveda dobro poznati. Kdaj in na kak način ste se z Besedo tako zblížali, da ste ugotovili, da se z Bogom lahko ne le pogovarjate, ampak tudi prerekate in šalite?

Ena prvih knjig, ki sem jih vzel v roke – kot otrok sem bral že zelo zgodaj – je bila Quo vadis. Sledilo pa je znamenito rdeče Sveto pismo s slikami, ki sem ga znal skoraj na pamet. Vse tiste slike sem

kar nekako vpiljal vase, in to je ostalo v meni. Svetopisemske teme, tudi svetopisemski vici – če začnemo s temo, zakaj je Kajn ubil Abela – so me zmeraj zanimali. Pred leti je bilo zame pomembno srečanje z igralcem Zijahom Sokolovičem, znanem po monodramah. Zamikalo me je, da se tudi sam lotim monodrame, da bi si dokazal, da sem tako dober igralec kot on. Nastala je Hagada. Gre za judovsko ljudsko pesem, ki jo sestavlja štirinajst svetopisemskih tem. Iz vsake sem naredil zgodbo, polovico humornih, polovico resnih. Polovica je mojih, polovica ne. Nastala je uspešnica, ker se je po dolgem dolgem času na slovenskih odrih pojavil biblični tekst.

Korak naprej se je zgodil ob pojavu Da Vincijeve šifre, ki me v začetku niti ni zanimala. Ko pa so kolegi začeli govoriti o tem, kako zdaj razumejo, kako zdaj vedo, se mi je zdelo zamalo, da bi oni mene učili verouka. In sem knjigo prebral. To je bil čas, ko so odkrili tudi Judov evangelij, zaradi katerega so se mnogi naslajali ob »odkritju«, da evangeliji niso samo štirje. Kot da to, da jih je v resnici sto dvajset, ne bi bilo znano že prej. Takrat sem opazil, koliko neizobraženosti je pri nas na tem področju, in sem se zadeve lotil malo bolj studiozno. Za svojo drugo predstavo, Evangelij po Čušinu, sem si rekel, če lahko vsak napiše svoj evangelij, zakaj ga ne bi še sam. Ohrabrilo me je, ko mi je neki teolog rekel, da je evangelij po literarni teoriji zgodba o Jezusovem življenju in smrti. S tem sem bil pokrit. Med pisanjem sem prebral ogromno besedil, tudi apokrifnih evangelijev, res sem pristopil studiozno in odprlo se je.

Kasneje sem skušal narediti tudi drugačne predstave, bolj komercialne. Ampak vedno sem se vrnil k Svetemu pismu. Ker vedno znova odkrivam, da je v njem zapisano že vse. V njem so Hamleti, Macbethi, v njem je Molière, v njem je Čehov, vse te zgodbe, ki jih vsi v taki ali drugačni obliki gledamo, beremo, pojemo, so na neki način zapisane v tej Knjigi vseh knjig. V teatru so me bili že malo siti, ko sem ob njihovem navdušenju nad kakšno zgodbo pripomnil, da vse to poznamo že iz Svetega pisma. Vsi ti, zlasti starozavezni liki so zapisani v naše gene. Svojo osebno teologijo sem našel v tem, da iščem te like v sebi. Ne da bi bil njihova reinkarnacija. Prepoznavam pa, kdaj in v kakšni situaciji sem eden od teh likov. Kdaj sem kot Abraham, kdaj David, kdaj Samson, kdaj tudi kak

ženski lik ... in ugotavljam, da je vse tam, da mi je že ponujena rešitev. Tam že piše, ali se je zgodba dobro ali slabo končala. Kar je seveda poučno.

**Vživljanje v svetopisemske osebe
je tudi sicer znana metoda branja
Svetega pisma ...**

Sem dramski igralec in vse to počnem poklicno. Ko igram neko vlogo, se ne le poistovetim z likom, ampak mu posodim samega sebe. Za uro, uro in pol mu dam utrip svojega srca. Če pristopim k živi Besedi na isti način, se prej ali slej zgodi, kar se je zgodilo meni.

**In zgodilo se vam je, da ste želeli svoja
doživetja in spoznanja ob Besedi
posredovati tudi drugim.**

To je poslanstvo slehernega kristjana, pravzaprav slehernega človeka, ki nekaj spozna in vidi, da mu to spoznanje koristi, spremeni in izboljša življenje. Če imamo radi ljudi okoli sebe, jim seveda želimo to posredovati. Pri tem smo lahko zelo nasilni. Rečemo: samo to pa nič drugače, lahko pa preprosto rečemo, glej, meni je to pomagalo, poskusi, morda bo tudi tebi.

Božja beseda je zelo elementarna hrana, problem pa je, ker jo verujoči – da o neverujočih ne govorim – dobimo servirano prežvečeno, to se človeku upira. Jaz pa sem jo začel žvečiti – ne bom rekel »po svoje«, ker mi to zveni protestantsko – začel sem se spraševati, kaj govori meni osebno, čeprav je namenjena vsemu svetu. Meni to žvečenje godi, spreminja mi pogled. Zrasel sem v krščanskem okolju, celo čisto zglednem, ampak ko sem začel sam to žvečiti, sem videl, kako sem drugače zaživel, kako drugače doživljam ljudi okoli sebe, samega sebe in ne nazadnje Boga. Mislim, da mora to narediti vsak. Hkrati pa vidim, koliko strahu in predsodkov imajo ljudje pred božjo besedo.

K evangelizaciji je poklicana vsa Cerkev. Zdi se mi, da imate kot igralec pri tem veliko prednost. V situacijah, ko drugi otrpnemo iz strahu, da bomo nadležni, ste vi ...

Res je. V zasebnem življenju je težko pristopiti, včasih prav nemogoče. Rad bi recimo dal kolegu nasvet iz Božje besede, ki je ne pozna, ne razume, jo celo zavrača, pa ne gre. Preko predstave je to drugače. Poglejmo pogrebe – neverujoči se jih

*Božja beseda
je zelo
elementarna
hrana, problem
pa je, ker
jo verujoči
dobimo
servirano že
prežvečeno.*

udeležijo, k maši pa ne gredo, ker cerkvenega praga pač ne bodo prestopili. Na predstavo pridejo, ker je to predstava. In slišijo isto vsebino: Bog je. In Bog je Ljubezen. To govori vsak pameten far. Če tega ne govori, ni pameten. Človek, ki pride na predstavo, si misli, to je le predstava, nič resnega, odpre se in ga moje besede zgrabijo. Takrat pa, ko pride v cerkev, če sploh pride, je trdno odločen, da ne bo dovzet za to, kar bo govoril duhovnik. To je tako, kot če greš k zobozdravniku, ust pa ne odpreš. K meni pridejo in usta odprejo, tako da lahko opravi svoje delo. Če potem še naprej jedo sladkarije, tako ali tako ne bo nič. Ampak svoje delo sem opravil. Duhovnik med pridigo, se pravi med bogoslužjem, ne le da ne more, ampak tudi ne sme tako pristopiti.

Znotraj predstave tudi svetopisemska besedila postanejo dramska, so umetniška beseda in lahko jo interpretiram, kakor hočem. Ekseget lahko s vsem svojim znanjem interpretira neki odlomek, ki ga jaz s svojim znanjem ne morem, imam pa lahko o njem svoje mnenje. Zavedam pa se, da je to moje mnenje, morda celo zmotno, a zame relevantno. Jaz vstopam v Božjo besedo skozi stranska vrata, skozi okenca, skozi mišje luknje. V neki odlomek, ki sem ga že nešteto krat slišal, skušam priti po novi poti. In ta pot se lahko izkaže za zelo duhovito, smešno, zabavno.

Morda kak primer?

Ja. Kana galilejska. Prvi Jezusov čudež, spremeni tev vode v vino. Velik izziv za eksegezo, za razlago, kako se je Jezus tam razodel. Če pa to isto zgodbo pove pijanček, ki je bil na svatbi žejen, dobi zgodba popolnoma drugo razsežnost in je zabavna. Seveda, če stvari grobo ločiš, je to ena pijanska štorija in padali bodo očitki, da se norčuješ, če pa povežeš teološko izročilo in žejo tega pijančka, dobiš nekaj, kar lahko odigraš in je zabavno, hkrati pa poučno. Evangeljska zgodba o pomnožitvi kruha je lahko zelo različna, če se postaviš v vlogo Jezusa, v vlogo tistega, ki je dal svojo malico in tvegati, da ostane lačen, ali vlogo nekoga, ki je alergičen na ribe ... Ko postaviš v zgodbo neki človeški faktor, dobiš dramsko besedilo, ki je zanimivo, hkrati pa nevsiljivo nosi neko eksegetsko sporočilo. Največja pohvala, ki sem jo dobil v življenju, je bila, ko mi je neka punca, ki ni bila verna, rekla, da se je med predstavo tako zabavala, da mora zdaj domov k očetu, ki ima Sveto

pismo, da bo pogledala, kaj tam res piše in kaj sem si izmislil. In to je to. Šla je gledat in prepričan sem, da jo je ta živa Božja beseda zgrabila, na tak ali drugačen način.

Kako pa se na vaše nastope odzivajo različni gledalci, od tistih neverujočih pa do »ortokatolikov«, če smem tako reči?

Neverujočih je med mojimi gledalci pravzaprav malo. Zelo redko nastopam pred popolnoma neverujočim avditorijem. Izjema je Pešec, ko sem imel premiero na ljubljanskem gradu v sklopu festivala Komedijski pod zvezdami. Pa mi je kolega, ki je bil na predstavi, povedal, da so se ljudje, potem ko so odhajali, spraševali, kaj neki je bilo zdaj to. Ljudje, ki o Svetem pismu ne vedo ali pa nočejo vedeti nič, se ob mojih predstavah malo dolgočasi. So pa primeri, ko se kdo, ki je neveren, pomeša med verujoče in kaj doživi. Pravzaprav upam, da vsakdo kaj doživi. Kljub temu pa vedno, ko me kam povabijo, opozorim, da gre za biblično temo. Odzivi so različni, ampak to je normalno. Jezus je hodil naokrog in se pogovarjal z ljudmi, nekateri so ga razumeli, drugi ne, tretji so se mu izognili.

Je pa zanimivo, koliko predsodkov je že pred samim naslovom recimo Evangelij po Čušinu. Ljudje so prestrašeni. Razumem ta strah, ker je utemeljen. Gre za živo Besedo. Mrtva beseda nikogar ne vznemiri. Če bi bral telefonski imenik, ne bi to nikogar prizadelo. Živa Beseda pa, naj se zavedajo ali ne, vzbudi strah, da se utegne kaj zgoditi, in temu se hočejo izogniti. Bolj sem presenečen nad verujočimi ljudmi, ki se zgražajo in me celo opominjajo, da ne bom videl nebes. Jaz pa vseeno upam, da se tam srečamo. Teh se malo ustrašim, ker ni moj namen koga prizadeti. Se pa ustrašim ljudi, ki verujejo v istega Boga, pripadajo isti Cerkvi, istemu občestvu, ampak tega Boga vidijo s popolnoma drugimi očmi. Kar je sveto, je po njihovem lahko samo resno.

Sam pa sem prepričan, da je Bog duhovit. Jezus je bil igralec. To je zapisano v Svetem pismu. Spomnimo se prigode iz Emavs, kjer beremo: Jezus se je delal, da gre dalje. Igral je, uporabil igralsko tehniko, tako kot jaz to počnem za vsakdanji kruh. In to je edini Jezusov poklic, ki ga Sveto pismo omenja, če ne štejemo učiteljskega in zdravniškega. Pa še to je vprašljivo. Učitelj ni bil, ker ni dajal ocen, kot zdravnik pa ni imel čakalnih vrst ... Jezus je v svojih zgodbah duhovit, le mi jih razumemo

Naša katoliška vzgoja, pridige, ki jih poslušam, življenje, kot ga živimo, vse to mi daje misliti, da smo naravnani na vice. O svetosti sploh ne razmišljamo.

zelo resno. Veste, koliko je vreden en talent? To je plača za šestnajst let. Deset talentov je sto šestdeset let. Zdaj pa pomislite na priliko o treh hlapcih. Tisti, ki ima sedem talentov in dobi še enega, to je plača za sto šestinsedemdeset let. To je tako pretiravanje, da je že smešno. Mi pa se ne smejemo, ker si niti ne predstavljamo, koliko je to.

Rekla bi, da se niti ne vprašamo po tem. Kaj šele, da bi se vprašali, kaj je s talenti, ki so bili podarjeni nam. Kaj z njimi počnemo?

Zelo dobro ste to povedali. Ljudje so, ko slišijo Božjo besedo, pogosto prestrašeni in si ne upajo predstavljati ničesar. Neka gospa me je nekoč vprašala, ali je gospod župnik vedel, o čem bom govoril. Ko sem ji odvrnil, da ne vem, in jo vprašal, ali je bilo kaj narobe, je povedala, da se je nasmejala do solz, potem pa čisto resno dodala, da ne ve, če je bilo to prav. Čeprav ni bila več mlada, si ni zaupala. Ni vedela, kakšen je njen odnos z Bogom, bila je še vedno kot prestrašeno dekletce. V zgodbi o iveri v bratovem očesu je primerjava iveri z brunom. Predstavljajte si človeka, ki ima hlod v očesu! To je smešno, to je karikatura. Veliko odlomkov v Svetem pismu je izjemno duhovitih. Poglejte, kaj nas nagovarja, koga poslušamo. Samo duhovitost. Ne pravim, da mora biti človek komedijant, mora pa biti duhovit, da nam govori zanimivo, da nas preseneča, da nam nekaj pove drugače. In Bog me najbolj preseneča, Bog je najbolj duhovit. Če bi bil strašni Bog, bi vedel, tega se moram bati. Če bi bil žalostni Bog, bi vedel, da moram jokati. Če bi bil smešni Bog, bi vedel, da se moram smejati. Ampak Bog je duhovit in me preseneča, nikoli ne vem, kaj bo, kaj mi bo ponudil. In Božji sin je duhovit. Petra, ki ga je trikrat zatajil, trikrat vpraša, ali ga ima rad. To ni naključje. To je duhovitost. Ko to razumem, lahko to prepoznam tudi v svojem življenju. Ko se denimo sprašujem, zakaj moram neko reč tolikokrat ponoviti, morda pomislim na Petra in skušam odkriti, kje je razlog, da sem sam tolikokrat postavljen v isto situacijo.

Znabiti je za nas najpomembnejše, da si zastavljamo vprašanja. Čim pogosteje. Vedno znova. In iščemo odgovore v Svetem pismu.

Naj vas jaz nekaj vprašam. Koliko nedeljnikov po vašem mnenju bere Sveto pismo?

Poskusila bom biti optimistična – morda dvajset odstotkov.

Mislim, da je številka še neprimerno manjša. Da lahko govorimo o treh, štirih, morda petih odstotkih. Zakaj? Mislijo si, saj hodim k maši, saj tam slišim. Ko pride k maši in zasliši berilo, pa takoj pomisli, da je to tako ali tako že večkrat slišal. In tudi če posluša, ne premišljuje. Ne vpraša se, kaj mu hoče Bog s tem povedati. Toda Božja beseda ni prebrana zato, ker je tak red, ampak ker Bog spregovori in nam hoče nekaj povedati.

Po mojem ljudje ne le premalo berejo, ampak tudi premalo premišljujejo o tem. Božja beseda je naš vsakdanji kruh. Ne poznam nikogar, ki bi se spraševal, ali bo jedel ali ne bo jedel. Vsak se sprašuje, kje bo dobil hrano. Z duhovno hrano pa ni tako. Ne iščemo je, ne zaužijemo je, če že naletimo nanjo, jo pogoltnemo ali pa jo damo v žep, rekoč, da jo bomo imeli kasneje za malico ... Da pa bi jo iskali, si je želeli, jo prežvečili, na to kar pozabljamo.

Med pogovorom z vami se mi zdi, da vidim pred sabo nekoga, ki je oblečen v »srajco srečnega človeka«. Seveda vem, da tudi vam niso prihranjene težave. Izžarevate pa, da živite v skladu s tem, v kar ste poklicani.

Sem strašen »jamrač«, moja žena ve, da se neprestano pritožujem čez vse stvari. A se imam za srečnega človeka. Pred kratkim sem napisal, da kristjan, ki ni vesel, ni kristjan. To veselje ni povezano s problemi. Te imamo vsi. Toda lahko mi manjka noga, lahko mi umre žena, še vedno sem vesel kristjan. Zakaj? Ker je krščansko veselje povezano s spoznanjem, da sem odrešen. To, kar zdaj živim, je Bog že zdavnaj posvetil, jaz moram samo še priti do njega. Sprejemati moram to, kar mi On daje, pa karkoli to že je. Znotraj tega so bolezn, smrti, mučenja ... Kristus je šel na križ. To je hudo, komaj predstavljivo trpljenje. Zame pa je to čisto veselje, ker me je s tem odrešil. Seveda nisem ne mazohist ne sadist, ne naslajam se nad tujim, Božjim trpljenjem. Ampak preko tega sem odrešen. Problemi seveda so. Niti sveti družini niso bili prihranjeni. Jožef in Marija sta otroka, ki ni bil njun, ampak božji, izgubila na prvem izletu. Obupna starša. Vsi vemo, da sosedovega otroka čuvaš bolj kot svojega. Onadva pa sta izgubila Božjega otroka. Da ne naštevam drugih težav, ki sta jih imela. Svetost je bila v tem, da sta vse to premagovala v povezanosti, z vero, upanjem in ljubeznijo. Naše družine so lahko svete prav na isti način.

Avtor fotografije: Tamino Petelinšek

Prej ste vi vprašali mene, koliko katolikov bere Sveto pismo. Zdaj bom jaz vprašala vas – koliko katolikov si sploh upa pomisliti, da bodo kdaj sveti?

Ja ... To je res vprašanje. Ne gre toliko za to, ali si upajo pomisliti, ampak bolj za to, da o tem sploh ne razmišljajo. Naša katoliška vzgoja, pridige, ki jih poslušam, življenje, kot ga živimo, vse to mi daje misliti, da smo naravnani na vice. Te so naš cilj. Potem bo pa že nekako, si mislimo. Dejansko ne razmišljamo o svetosti. To nekako pride, če ima človek srečo. Kakor da je to zgolj Božja volja. Pa ni tako. Vsak sam se mora odločiti za svetost. Mi pa kot da smo se kar sprijaznili z nekakšno zlato sredino, češ, se bom že nekako izmuznil. Kaj pa pravi Bog? Bodi hladen ali vroč! Mlačnim ni najbolj naklonjen. Mi si postavljamo lestvico plus, krogec, minus. In se odločamo za krogec. Bog pa pravi – plus ali minus. Nismo sposobni razumeti, da je minus boljši kot krogec. Zgodba o najetih delavcih, ko nekateri delajo ves dan, drugi samo eno uro, se nam zdi nepravilna. Skregana je našo logiko. Ampak to je Božja logika. Ko to dojamemo, začnemo na marsikaj gledati drugače. Jezus je rekel, naj nastavimo še drugo lice. Ko njega udarijo, pa vpraša: Zakaj me biješ? Jezus je rekel: Blagor miroljubnim, potem pa je v templju vzel bič in pregnal prekupčevalce. Po vstajenju se je prikazal učencem in rekel: Mir z vami! In po tistem niso imeli ti fantje več mirne minute na tem svetu. Nekatere stvari v Božjih očeh niso take, kot jih dojemamo mi. Obrnjene so na glavo. Nekdo me je vprašal, kako vem. Imam dokaz. Birma je kronski dokaz tega, da smo stvari obrnili na glavo. Včasih je bilo tako: ko je nekdo želel prejeti birmo, so mu dali botra, ki je kandidata leta pripravljali in potem garantirali zanj, da je vreden prejeti zakrament. Danes pa mora največkrat kandidat garantirati za svojega botra. Če smo

stvari obrnili na glavo pri birmi, smo lahko obrnili še marsikaj drugega. In pri svojem delu skušam tudi sam stvari ponovno obrniti, da bi videli, kjer smo zašli in kje bi stvari lahko gledali drugače.

Če je odločitev za svetost torej naša, ali poznate kak recept, kako bi s to odločitvijo lažje živeli in predvsem, kako bi jo lažje uresničili?

Za recepte sem bolj »švoh«. Še svojega telesa ne znam ukrotiti, pa bi dajal recepte. Lahko pa rečem: pustimo se ljubiti. Glejte, z ženo sva skupaj že trideset let – oprostite, vedno jemljem primere iz življenja – od tega sva petindvajset let poročena. Mislim, da sva bila poročena že petnajst let, ko sem končno dojel, da me ima ona rada. Rada ne le »mene«, ampak tudi moje telo. Do takrat sem mislil, da me ima rada zaradi mene, »karkršen sem«, glede telesa pa, da se je pač sprijaznila. Dolgo nisem dojel, da resno misli, ko reče, da me ima rada. In to takega, kot sem. Ko sem to dojel, se je najin odnos spremenil. Tudi prej nisva imela težav, ampak po tistem sem se osvobodil zadnjega strahu, ki sem ga imel v najinem odnosu.

Podobno je z Bogom. Preprosto ne verjamemo, da nas ima Bog do konca rad. Vsi vemo, da je Bog ljubezen, da nas ima rad, da je potrpežljiv z nami – a sami sebi se ne zdimo vredni Božje ljubezni. Vedno najdemo kaj, kar delamo narobe. Zato, ker mi tako gledamo druge! Ker postavljamo pogoje: Ko se boš umil, naparfumiral, ko boš dišal, pa lahko prideš na obisk. Dokler zaudarjaš, ostani zunaj. Bog ne razmišlja tako, On pravi: »Pridi!« On sam nam bo umil noge, on sam nas bo naredil svete. Ampak mi tega ne dojamemo. Odrešenik se je rodil v hlevu, mi pa smo Boga v dva tisoč letih spravili v zlate palače. Ko dojamemo, da nas bo On umil in posvetil, dojamemo, kaj je krstna voda, ki nas je umila, da smo čisti. Mi se pa, že krščeni, vse življenje čistimo in umivamo, da bomo vredni priti v nebesa. Ta odrešenost ne pomeni, da lahko počnemo, kar hočemo. Bog ne daje. Pomeni pa, da je to že za mano. Sem umit, čist, samo priti še moram do tja, do Njega. Treba se je naučiti hoditi po vodi. V nebeško kraljestvo se pride po vodi. Tega se nismo sposobni sami naučiti. Peter je naredil par korakov po vodi v Božji moči. Treba je verjeti, ko pravi: »Pridi!« Da se. Brez kančka dvoma. Če ne gre drugače, se še vedno lahko potrudimo priplavati.

BOG BESEDE

»Velikokrat in na veliko načinov je Bog nekoč govoril očetom po prerokih, v teh dneh poslednjega časa pa nam je *spregovoril* po Sinu.« (Heb 1,1-2)

Prvi vrstici iz Pisma Hebrejcev povzemata eno temeljnih lastnosti Boga Svetega pisma, to je, da je Bog Svetega pisma Bog besede; z besedo ustvarja, z besedo kliče svetove in človeka v bivanje, z besedo nagovarja človeka, z besedo ga odrešuje. V Svetem pismu Stare zaveze se obrazec »zgodila se (mu) je Gospodova beseda, rekoč«, neupoštevaje drugačne sklone in oblike, pojavi več kot 100-krat.

Bog je prvič omenjen v prvem poglavju Prve Mojzesove knjige, kjer beremo: »Bog je rekel« (1 Mz 1,3). Prva Božja »dejavnost« je torej beseda. Temu vedno sledi njen ekvivalent »zgodilo se je tako«. Beseda, še posebej Božja, velja pa tudi za človeško, je torej resničnost sama. V hebrejski miselnosti so besede »stvari«, ki so prav tako resnične (snovne) kot katerakoli druga (materialna) stvar. To lahko ponazorimo z Jakobovim primerom (1 Mz 27). Ko je ta z zvijačo opeharil svojega brata za blagoslov, je očetu Izaku »vzel« besede,

ki so bile namenjene bratu. Ezav je kasneje mledoval pred očetom, vendar je Izak jassen: »Blagoslovil sem ga in ostal bo blagoslovljen!« (1 Mz 27,33). Lahko se vprašamo, zakaj Izak ni preprosto razveljavil besed blagoslova, ki jih je dal Jakobu, ali jih razglasil za neveljavne zaradi prevare. Toda v hebrejskem umu besed ni mogoče vzeti nazaj, saj so bile izrečene, postale so resnične. To je isto, če se izrazimo v prispodobni, kot če bi Izak dal Jakobu nekaj fizičnega, recimo kozarec vode. Ko je Jakob izpraznil kozarec, ga ni mogoče vzeti nazaj. Ko izrekamo besede, te na neki način postajajo resničnost. Ob tem se lahko spomnimo na Pavlov poziv Korinčanom, posebej nekaterim ženam, k molku. Ta poziv vsaj primarno ne kaže na človeka, ki ima negativne predstave o ženskah, temveč na človeka, ki globoko razume Sveto pismo. Jezus podobno zapreti jezeru, ki »govori« in dela nered, kaos, streže po življenju: »Utihni! Molči!« (prim. Mr 4,39). To bi morali imeti v mislih, ko govorimo, razmišlja Pavel. Ker so besede resnične, vplivajo na druge, tako kot to vidimo tudi v Prg 12,8: »Besede krivičnih prežijo na kri, usta iskrenih pa življenja rešujejo.«

Prva Božja »dejavnost« je torej beseda. Temu vedno sledi njen ekvivalent »zgodilo se je tako«. Beseda, še posebej Božja, velja pa tudi za človeško, je torej resničnost sama.

Latinski prevod Svetega pisma: In principio erat verbum ... (V začetku je bila beseda ...) (Jn 1,1)

Sinaj, kraj Božjega razodetja

Kmalu po stvarjenju v tretjem poglavju *Prve Mojzesove knjige* naletimo na »zgovoren« opis človekovega padca. Kdo ne pozna slavne zgodbe o *govoreči* kači in prvem človeškem paru. Pri tem običajno spregledamo dvoje: najprej to, da se za navidezno preprosto zgodbo, podobno pravljici, skriva globo teološko razmišljanje; in drugič, da skušnjavec v podobi kače, podobno kot Bog, stopa v dialog s človekom z *besedo*, sicer s sprevrženo besedo ali z besedo, ki daje videz resnice, a vseeno z besedo. Povsem enako tehniko uporabi pri Jezusovih skušnjavah (prim. Mt 4). Se pravi, da tudi kača z besedo »ustvari« skušnjava in stopa v stik s človekom! Kača ne uporabi nobene fizične prisile, ne prisili človeka, da bi prekršil Božje navodilo. Podoben vtis želi ustvariti sleherni izvajalec čarobnih trikov: »Abrakadabra.« Izrekel sem besedo – in »tadam«: iz cilindra, iz nič, nastane zajček. Ob tem običajno spregledamo, da je beseda »abrakadabra«, ki pomeni »z besedo ustvarjam«, aramejskega oz. hebrejskega izvora in je referenca na svetopisemskega Boga, ki ustvarja z besedo. Vse navedeno podčrtuje temeljno vrednost besede, moč besede.

Če navedeno strnemo, vidimo, da je človek z besedo ustvarjen, da je z besedo z Bogom v dialogu (prim. 1 Mz 3,8), da je po sprevrženi, lažni besedi pahjen iz raja in da je končno ponovno z Besedo, ki pa jo že pišemo in razumevamo z veliko začetnico, tudi odrešen. Besede, ki jih izgovarjamo pri maši, tik pred sv. obhajilom, so besede stotnika, vernega pogana, in še posebej nazorne: »Reci besedo in moj (tvoj) služabnik bo ozdravljen« (Lk 7,7).

Hebrejski termin za besedo je *davar*, pri čemer velja, da ima množstvo pomenov – pomeni lahko govorico, besedo, sporočilo, novico, vest, nasvet, prošnjo, obljubo, odločitev, stavek, temo, zgod-

bo, pogovor, izrek, posel, poklic, dejanja, dobra dela, dogodke, sredstvo, način, razlog, vzrok – nikoli pa »stvar« v smislu predmeta. Mar je to znamenje jezikovne revščine ali kazalnik posebne nega pogleda na svet? Zdi se, da slednje; medtem ko so (bila) božanstva drugih ljudstev povezana s svetimi predmeti in kraji, pa je bil Bog Svetega pisma Bog besede. Predpostavimo, da se v nekem domišljijem scenariju soočimo s popolnim uničenjem vseh cerkva po svetu. Je naša vera lahko ogrožena? Izrael je v babilonskem suženjstvu spoznal, da ne. V resnici ga je ravno to odrešilo, saj o resničnem rojstvu monoteizma govorimo šele po vrnitvi iz suženjstva.

Več kot zgovorna je tudi Elijeva izkušnja, ko išče Boga na gori Horeb: »Pojdi ven in se postavi na gori pred GOSPODA.« In glej, GOSPOD je šel mimo, velik in silen vihar, ki kruši gore in lomi skale, je bil pred GOSPODOM; a GOSPOD ni bil v viharju. Za viharjem je bil potres; a GOSPOD ni bil v potresu. In za potresom ogenj; a GOSPOD ni bil v ognju. Za ognjem glas rahlega šepeta« (1 Kr 19,11-12).

Elija je Boga torej prepoznal v besedi, v glasu, rahlem šepetu, ne v magičnih dogodkih ali predmetih, ki sicer lahko navdušujejo ali ustrahujejo, vendar ne morejo prebuditi vere, še manj ljubezni.

Končno, če naše razmišljanje zamejimo s svetopisemsko prazgodovino (1 Mz 1–11), prispemo do zgodbe o babilonskem stolpu. S to pripovedjo je obsojena želja človeštva, da bi odstranilo Boga iz nebes in na njegovo mesto postavilo sebe. To težnjo Sveto pismo obravnava kot »izvirni greh«, zato se lahko zgodba o babilonskem stolpu primerja z že omenjenim padcem človeka v 1 Mz 3. Da bi Bog preprečil ta naklep, se – zgovorno – odloči, da bo »zmešal jezik vse zemlje« (1 Mz 11,9), kar ustavi načrte človeštva in ustvari

kaos. Pisec zemljepisno ime Babél povezuje s hebrejskim glagolom *balál*, »blebetati, zmešati, zbegati, spraviti v nered«. Končni odmev te zgodbe vidimo v Apostolskih delih, kjer v drugem poglavju beremo o prihodu Svetega duha, ki ima diametralno nasproten učinek: »V Jeruzalemu so tedaj prebivali Judje, pobožni možje iz vseh narodov pod nebom. Ko se je razširil glas o tem, se je zbrala množica ljudi, ki so bili vsi iz sebe, ker jih je vsakdo slišal govoriti v svojem jeziku. Strmeli so, se čudili in govorili: »Glejte, ali niso vsi ti, ki govorijo, Galilejci? Kako, da jih slišimo vsak v svojem maternem jeziku? Parti, Medijci in Elámci in tisti, ki prebivamo v Mezopotamiji, Judeji in Kapadokiji, v Pontu in Aziji, v Frigiji in Pamfiliji, v Egiptu in v libijskih krajih blizu Cirene, in mi iz Rima, ki se zdaj mudimo tukaj, Judje in spreobrnjenci, Krečáni in Arabci – vsi jih slišimo, kako v naših jezikih oznanjajo velika Božja dela!« Vsi so bili osupli in si tega niso znali razložiti. Drug drugega so spraševali: »Kaj naj to pomeni?« (Apd 2,5-12).

Ko človek poskuša Boga »sklatiti« z neba, ko sebe postavlja na mesto Boga, je *balal*. Nasprotno pa, ko človek oznanja velika Božja dela, ko torej sebe ne postavlja v nebo, ko se zaveda svojega in Božjega mesta, drug drugega »slišimo vsak v svojem maternem jeziku«, torej govorimo isti jezik. V binkošti gotovo prepoznamo simbolično nakazano univerzalno poslanstvo Cerkve, ki je zmožna oznanjati evangelij vsakemu narodu v njegovem lastnem maternem jeziku. Po drugi strani pa dar Sv. Duha, nasprotno od blebetanja, ki vodi v kaos, obnavlja enotnost med narodi, ki se je razbila ob babilonskem stolpu.

Svetost v besedah

»Sveto pismo je svetost v besedah,« zapiše Heschel ter nadaljuje – in s to mislijo sklepamo naše razmišljanje: »Za človeka naše dobe ni nič tako domače in nič tako obrabljeno kot besede. Vsi živimo med njimi, jih čutimo, mislimo z njimi, vendar nam ne uspe ohranjati njihovega dostojanstva, spoštovati njihove moči in teže. Ko pa smo postavljeni pred Sveto pismo, katerega besede so kot hiše, zgrajene iz kamna, ne vemo, kako najti vrata. Kako si lahko mislimo, da je božansko zajeto v tako krhkih posodah, kot so soglasniki in samoglasniki? To vprašanje izraža greh naše dobe: Kaj je na svetu še takega, kar bi lažje pripeljalo

Jezus, Beseda, piše v pesek besede življenja.

človeka k človeku preko razdalj prostora in časa? Izmed vseh stvari na zemlji samo besede nikoli ne umrejo. Tako malo materialnega je v njih in tako močan pomen imajo. Sveto pismo se ne ukvarja z božanskim, temveč s človeškim. Ko nagovarja človeška bitja o človeških stvareh, čigav jezik naj bi uporabilo, če ne človeškega? Kateri drug medij bi lahko bil izbran za posredovanje božanskega?»

VPRAŠANJA ZA MOLITEV IN POGOVOR

1. Heschel označi »obrabljenost besed«, tj. samoumevnost besed in lahkotnost izražanja za »greh naše dobe«. Kje prepoznam sebe v odnosu do besede/ Besede?
2. Ali s svojimi besedami oznanjam »sebe« (balal) ali »velika Božja dela« (Boga)?
3. Beseda so »krhke posode«, a vendar izmed vseh stvari na zemlji samo besede nikoli ne umrejo. Kar je izrečeno, je na neki način resnično, večno. Kako pogosto se zavedam te svetopisemske trditve (ko govorim z ljudmi v jezi, ko nisem pri volji, ko molim, hrepenim ...)?

KAKO BRATI BOŽJO BESEDO DANES

»In medtem ko sta se pogovarjala in razpravljala,
se jima je približal sam Jezus in hodil z njima.«

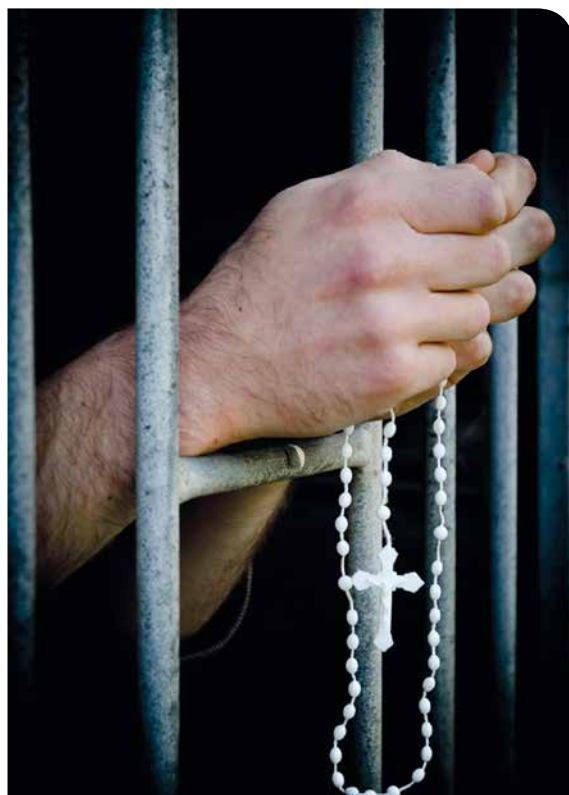
(Lk 24,15)

Drage bralke in dragi bralci revije *Božja beseda danes*, verjetno ste že v prvih dveh prispevkih naše rubrike lahko zaslutili, da vsebina rubrike v prvi vrsti ni namenjena »tehnični podpori« branju Božje besede, čeprav se bomo ob ustreznem trenutku dotaknili tudi tega. S pomočjo branja Božje besede se želimo osredotočiti predvsem na to, da bi kot bralci in poslušalci Božje besede dejansko, in ne zgolj na videz, rastli v novega človeka in stopali v novo življenje. Novo življenje lahko gradimo samo s preizkušanjem Božje besede v vsakdanjem življenju. K temu nas pogumno in odločno nagovarja tudi apostol Pavel, ki pravi: »Očistite se starega kvasa, da boste novo testo« (1 Kor 5,7) in »Zato praznujmo ne v starem kvasu ne v kvasu hudobije in zla, ampak v nekvašenem kruhu čistosti in resnice« (1 Kor 5,8).

Doslej smo razmišljali o tem, kako sploh poslušamo Božjo besedo, se vprašali, ali se znamo umiriti in »utihniti«, kdo smo kot ljudje, ali smo v življenju sproščeni in dovzetni za svobodo Svetega Duha, ali nas naša lastna nečimrnost drži v kletki egoizma in posledično tudi zla. Od branja, poslušanja in razmišljanja Božje besede nas ta zdaj vabi k novim dejanjem, k pogovoru.

Nikoli ne bomo sami

Morda bo marsikdo pomislil: S kom naj se pogovarjam, saj sem vendar sam, brez družine, brez prijateljev, vedenjsko nesprejemljiv, morda bolan, zapostavljen in nezanimiv, sramežljiv in zaprt vase, težko vzpostavljam stike, morda v težki socialni situaciji ali pa celo zapornik. Da, tudi na prvi pogled neopazni, tihi in notranje trpečji ljudje so del našega hrupnega sveta, vendar prav tako vredni odnosov z drugimi. Ne pozabimo, da

Zapornik, ki moli.

nismo nikoli sami, naj bo situacija še tako brezupna. Naš prvi in najbolj zaupni sogovornik je ob kateremkoli času dneva Bog. Lahko v molitvi, v živem pogovoru, izlivu jeze ali v tihem razmišljanju. Bog je moj najzvestejši prijatelj. Pogovor z Bogom, nebeškim Očetom, naj bo torej prvo, na kar pomislim v osamljenosti ali v pretiranem hrupu naših življenj. V rednem pogovoru in druženju z nebeškim Očetom se učim odnosov, ki jih bom lažje živel tudi v množici in hrupu. Kot bralec Božje besede, ki jo je navdihnil Sveti Duh, graditelj občestva, postajam tudi sam aktivni nosilec upanja za tiste, ki so osamljeni, zapostavljeni,

sprti ali ne vključeni. S svojim vsakdanjim življenjem, v katerem biva Sveti Duh, lahko naredimo veliko dobrega. Pri tem nam ni treba biti ne vsiljivi in poučevalni in tudi ne zaprti v ozka krščanska občestva, ampak odprti za vsakogar. Zato je pred nami, kristjani, še posebno pomembna naloga, da se nenehno oziramo okrog sebe in s sprejemanjem drugega spominjamo na prisotnost Boga v našem življenju. Sveti Duh, ki je živ in navdihujoč, lahko v naših srcih prevetri in odpre še tako tesno zaprte prostore. Vse to pa ni preprosto, saj se okrog sebe ne moremo ozirati, če hkrati nočemo videti tistega, kar ni v skladu z našimi pričakovanji.

Pogovori s Svetim pismom

Kot kristjani smo blagoslovljeni z darilom Božje besede. Ne jemljimo tega kot nekaj samoumevnega. Bog nam je podaril besedo in Besedo z namenom, da bi z nami (in mi z Njim) vzpostavil odnos, pogovor, da bi nam dal možnost lažjega stika z Njim. V predgovoru Evangelija po Janezu tako lahko preberemo to, kar je za človeka temeljno: »V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je nastalo po njej in brez nje ni nastalo nič, kar je nastalo. V njej je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi« (Jn 1,1-4). Tukaj so postavljeni temelji naših odnosov. Človek je po svoji zasnovi ustvarjen kot družabno, torej komunikativno bitje. V mislih seveda nimamo zabave, temveč odnose, brez katerih ne moremo živeti in ki nas varujejo pred nevarnim individualizmom, egoizmom, zagledanostjo vase in zaprtostjo v ozke družbene kroge.

Če odpremo Sveto pismo na katerikoli strani, se bomo hitro znašli v družbi številnih oseb, ki nas nagovarjajo, tolažijo, svarijo, bodrijo, spodbujajo, preizkušajo svoj pogum in moči, zaupajo v Boga, sanjajo, upajo, živijo svoja preprosta ali pa zapletena življenja, izpostavljeni so prav enakim čustvom, kot jih doživljamo ljudje še danes. Vabijo nas, da stopimo v njihov svet in se naužijemo čiste Božje besede, ki bo lahko naše zdravilo, naša moč v vsakdanjem življenju, če bomo za to seveda dovolj odprti. Prva priložnost za pogovor in zdravilo proti samoti je torej zagotovo Sveto pismo, ki je samo po sebi nenehen pogovor človeka

s človekom in še močnejše pogovor človeka z Bogom in Boga s človekom.

Ko si bomo dovolili prepustiti se druženju z Božjo besedo, bomo nezavedno postajali odprti tudi za druge v naši okolici, nevidni bodo našim (morda prej zaprtim) očem postali vidni, prijetni, naši novi prijatelji, novi soljudje, sami pa se bomo znašli v pisanem občestvu, ki ne bo prav nič drugačno od tistih občestev in odnosov, ki smo jim bili priča že ob prebiranju Božje besede. Branje Božje besede in njeno poslušanje ter sprejemanje je morda res lahko tiho pa tudi zelo individualno dejanje, toda njegovi učinki so precej bolj aktivni in bolj naravnani k sklepanju novih odnosov, kot si lahko predstavljamo.

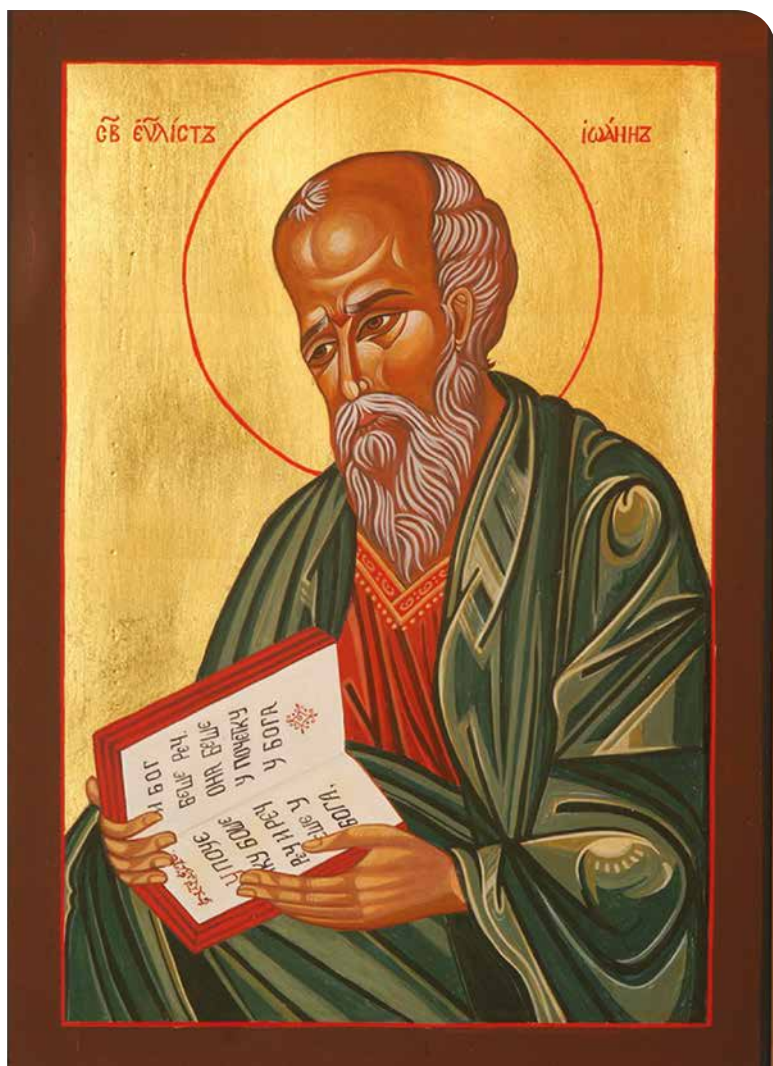
Pogovarjala sta se ...

V prejšnji številki revije *Božja beseda danes* smo lahko veliko brali o emavških učencih: najprej se na poti v Emavs pogovarjata drug z drugim in razmišljata o dogodkih, ki so ju pretresli; v pogovoru tolažita in mirita drug drugega. Sta lep zgled uresničitve Božje besede in podpore, ki jo lahko da človek sočloveku. Sposobna pa sta v odnosu do drugega stopiti tudi korak dlje. Medse na poti namreč sprejmeta tujca, se mu posvetita, ga povabita v svoj pogovor, v svojo družbo, še več, povabita ga, da z njima preživi večer, da v temi, ki jih je dosegla, ne bo sam. Poskušajmo se ob tem odlomku osredotočiti na tisto, kar želimo postati – novi ljudje. Ko beremo ta del Božje besede, prepogosto opozarjamo na dejstvo, da učenca v tujcu nista prepoznala Kristusa, da sta bila zaslepljena in obremenjena z dogodki, povezanimi s Kristusovim križanjem. Spregledamo pa pomembno dejstvo, da sta medse brez vseh predsodkov in pomislekov sprejela tujca. In ker sta bila sposobna tako ravnati, so se jima odprle oči. Zato bodimo hvaležni, če smo ta »tujec« kdaj mi in se najdemo v družbi »emavških učencev«, še večji blagor pa bomo doživeli, kadar bomo tudi mi s »tujcem« znali ravnati kot emavška učenca.

Ko se pogovarjam, sem ...

Najsi gre za vsakdanje situacije ali globlje pogovore, jezik, ki ga uporabljamo, veliko razkriva o

*Sveti Duh,
ki je živ in
navdihujoč,
lahko v naših
srcih prevetri
in odpre še
tako tesno
zaprte
prostore.*

Ikona sv. Janeza Evangelista. Avtorica ikone: Albina Nastran.

Najsi gre za vsakdanje situacije ali globlje pogovore, jezik, ki ga uporabljamo, veliko razkriva o našem odnosu do življenja in vseh, ki jih v naše pogovore vključujemo.

našem odnosu do življenja in vseh, ki jih v naše pogovore vključujemo. Poskušajmo si v sogovorniku predstavljati našega tujca iz zgodbe o emavških učencih, morda se bomo tako lažje izognili strupenim mislim in besedam. Na tem svetu nismo samo zase niti za svoje življenje nismo zaslužni sami. Kot ljudje bomo lahko dostojno živeli, ko bomo mislili tudi na druge, ko bomo opazili, kako se na naše besede odzivajo drugi: ali z besedami ustvarjamo pekel ali dobre odnose?

V današnjem svetu, ki je prežet z digitalno komunikacijo, je pogovor precej ogrožen, s tem tudi naši odnosi – pri kristjanih pa prav zato tudi življenje z Božjo besedo. Digitalna komunikacija nas peha v individualizem in ustvarja v naših življenjih nerealne predstave. Krepi naš ego in napuh. Oddaljuje nas od resničnosti in aktivnega

sodelovanja s skupnostjo ter močno zmanjšuje občutek za sočloveka ter za vse tisto, k čemur nas nagovarja Božja beseda. Vse več je osamljenosti, s tem pa se povečuje tudi naša notranja bolečina. Ranljive skupine, kot so starostniki, bolni, revni, zaporniki, pehamo onkraj meja našega zavedanja. Hranimo se z lažnim občutkom, da jih ni, če jih ne opazimo.

Kot bralec Božje besede pa imam odlične priložnosti, da to preprečujem. To, da začnem živeti z Božjo besedo, ne zahteva velikih besed. Dober začetek bo že to, da v svoji skupnosti pogledamo, kdo bi potreboval vsaj naš nasmeh, prijazen pogled, morda tih, vendar topel stisk roke. Tudi papež Frančišek nas nenehno opozarja na nežnost, ki bi si jo lahko pogosteje podarjali. Predstavljati si ne moremo, koliko dobrega lahko storimo za neznanca, ki ga samo pozdravimo ali vsaj z očmi nakažemo, da smo ga opazili. Bodimo kot bralci Božje besede bolj pozorni na to, kaj se dogaja okrog nas, ozrimo se po ljudeh, ki tiho hodijo mimo nas. Kaj je vsaj tisto najmanjše, kar lahko dam sočloveku, sožupljanu, sosedu ali kateremu koli spregledanemu?

Emavška učenca vesta, da bosta tragične dogodke iz Jeruzalema, ki so do dna pretresli njuno dušo, lažje premostila, če bosta drug drugemu v oporo. Skozi pogovor in iskreno izražena čustva podpirata drug drugega. Ker vsak izmed njiju odpre svoje žalostno srce drugemu, s tem dokažeta, da ne mislita samo nase in ne jadikujeta samo vsak zase, ampak da sta sposobna drug z drugim sobivati tudi v nesreči. Vesta, da skozi pogovor in podporo drug drugemu lažje premagujemo temine, ki nas dosega. Prav na ta način premagujemo svojo nečimrnost, svoj egoizem, samo tako bomo tudi mi v »tujcu« srečali Kristusa.

RAZGLED, KI GA VIDIJO BOŽJE OČI

4. postna nedelja

(22. marec 2020):

1 Sam 16,1b.6-7.10-13a; Ps 23; Ef 5,8-14;

Jn 9,1-41

Gledati s srcem, da vidiš tisto, kar je očem skrito. To modrost preda lisica Malemu princu. »Bistvo je očem nevidno,« pravi. Že davno pred Malim princem o tem prebiramo v 1. Samuelovi knjigi, kjer beremo o maziljenju malega pastirja, ki je postal velik kralj, kralj David. V tem šibkem fantiču nihče ni zmozel videti bodočega izraelskega kralja. A iz Božje perspektive je bil prava izbira prav on.

»Zares, Gospod ne vidi, kakor vidi človek. Človek namreč vidi, kar je pred očmi, Gospod pa vidi v srce.« (1 Sam 16,7b)

Bog vidi vnaprej. Vidi tisto, česar sami niti slutimo še ne. Pri tem pa je neizmerno potrpežljiv in ljubeč.

Zelo ljuba mi je primerjava našega Boga z GPS-om. Slišala sem jo kot najstnica in še danes naslika iskrice v očeh mladostnikov, ko jim jo pripovedujem. Namreč, preden gremo dandanes na kako nam še neznano pot, si navadno pomagamo z GPS-om. Vanj vnesemo želeni cilj. Ta v nekaj trenutkih »preračuna« najbolj optimalno pot do želenega cilja, sicer pa nam ponudi več poti, ki vodijo do tja. Navadno izberemo tisto, ki je za nas najbolj priročna. Morda najhitrejša, morda tista z najmanj ovinki ali pa tista, ki se izogne avtocesti ali pa vnaprej zaznani gneči na cesti. Po pritisku na »start« nas začne glas GPS-a usmerjati. Kaj ta naredi, ko zgrešimo pot? Ponovno preračuna novo, najbolj optimalno pot do želenega cilja in nas usmerja naprej. Naposled prispemo na cilj.

Življenjski cilji nas kristjanov, ki smo Božji otroci, pa so Večnost, Nebesa, Objem našega Nebeškega Očeta.

Že ko nas je ustvaril, je imel za nas pripravljeno najbolj optimalno pot do cilja, do Njega. Dal pa

nam je tudi izjemno darilo. Svobodno voljo. Tako kot GPS tudi naš Oče ob vsaki drugače ubrani poti, kot jo ima sicer »preračunano« za nas, ne stori nič drugega kot »preračunava«. Preračuna tako, da je neskončno usmiljen. Da nam odpušča. Vedno znova. Nikoli ne obupa. Četudi še tako »zapeljemo« s poti in izbiramo vsemogoče, po naši presoji »bolj primerne« smeri. In njegove poti so prav neverjetno domišljene. Včasih se mi zazdi, da ima naš Bog izjemen smisel za humor. Koliko znamenj nam pošilja vsak dan, znova in znova. Deluje po svojem Duhu in ve, da zmoremo. »Od tega dne naprej je Gospodov duh napolnjeval Davida« (1 Sam 16,13b).

Steve Jobs je v enem svojih znanih govorov razlagal študentom, da ob pogledu na svoje življenje vidi nekaj pomembnih »točk«. S tem je imel v mislih dogodke, ki so se mu v tistem trenutku življenja, ko je bil del njih, zdeli vse prej kot smiselni. A ko jih je pozneje povezal, je razlagal študentom, je v njih ugledal nadvse smiselno pot. Pot življenja, ki ga je vodila do ustanovitve še danes enega najbolj znanih podjetij – Appl. In pot, ki se je sprva zdela tako zelo polna nesmiselnih »postaj«, je naenkrat, z daljnosežne perspektive, dobila smisel, in težko bi rekli, da je bila zgolj seštevek naključij.

»Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka.«
(Ps 23,1)

Davidov psalm nam s temi besedami danes slika podobo zaupanja življenjske poti Gospodu. Koliko zmorem sam izreči besede predanosti Bogu in mu zaupati, da je njegova perspektiva nepojmljivo daljnosežnejša od moje? Bog je naš Stvarnik in nas pozna, saj smo njegovi. Za tisto, kar je moje lastno, pa bi naredil prav vse, kajne? In On je za nas dobesedno naredil »prav vse«. Dal je življenje za nas. Obljubil nam je, da bo z nami, vedno. Po Svetem Duhu. V psalmu 23 beremo o tem, kako skrbno bdi naš Bog ob nas in nam vedno znova pošilja znamenja, da bi prispeli na cilj. V Njegov objem. Kako torej v polnosti zaupati našemu

Gospodu? Kako mu zaupati do te mere, da vstopimo v resnični odnos z njim?

»Prebudi se, ki spiš, in vstani od mrtvih in razsvétlil te bo Kristus.« (Ef 5,14b)

Tako nas Pavel v svojem slogu nagovarja v pismu Efežanom. Sem se nemara tako zelo izgubil pri vztrajanju v lastni logiki, da ne vidim več, kar mi življenje prinaša? Morda vidim zgolj še temo – nesmisel, kroge preprirov in konfliktov, ki jim ni konca, in ne zmorem in ne znam izstopiti iz njih? Morda se izgubljam v malodušju in lastni neizpolnjenosti ter vidim povsod zgolj še zarote in krivice?

Naj še enkrat spomnim, da je Bog ta, ki te je ustvaril. On ti govori. Kaže ti pot. Samo prebuditi se moraš in si drzniti odpreti oči, in naenkrat boš uzrl svetlobo. Svetlobo, ki ti kaže pot v Njegov Objem.

Morda ti Bog govori po tvojih bližnjih, po odnosih, ki jih je prepojila tema greha. Morda ti pošilja znamenja prav po tvojih bližnjih, po prijateljih, sodelavcih, skupinah, del katerih si, sosedih ...

Prav tam, kjer najbolj boli, kjer se zdi, da ni poti, kjer se zdi preveč nemogoče, nesmiselno, kjer se zdi, da se ne splača in da je že vse izgubljeno ...

Morda prav zato vedno znova izbiraš bližnjice?

A če si drzneš slediti Svetlobi, te morda prav kmalu čaka razgled z vrha, na dolino Upanja, razgled, kot ga doslej še nisi ne doživel, kaj šele slutil. Bog te je ustvaril, pozna tvojo »kondicijo« in ve, za kakšno pot si pripravljen. Ne zapravljaj časa z bližnjicami. Ne tavaj v temi. Odpri oči, prebudi se.

»Jaz sem luč sveta, govori Gospod. Kdor hodi za menoj, bo imel luč življenja.« (Jn 8,12)

Janezov evangelij danes želi v tvoje življenje vnesti nov zagon, da bi se odločil za pot z odprtimi očmi srca. Da bi še enkrat pogledal v svoj nahrbtnik. Ga izpraznil navlake, ki te ovira, in se podal za Lučjo. Na pot. Ne boj se megle, neviht in neoznačenih poti. Gospod je tvoj kompas. Zanesljiv. Želi te prebuditi, ti odpreti oči, da boš zmo-

gel videti poslanstvo, za katero si poslan in ustvarjen v ta svet. Božja perspektiva je neskončna, daljnosežna, svetla, in zaslutimo jo lahko, če gledamo s srcem.

Kajti »Zares, Gospod ne vidi, kakor vidi človek. Človek namreč vidi, kar je pred očmi, Gospod pa vidi v srce« (1 Sam 16,7b).

VPRAŠANJA ZA MOLITEV IN POGOVOR

1. Zapiši pet markantnih trenutkov svojega življenja. Poveži jih. Vidiš pot? Kateri so tisti trenutki, ko si začutil, da je v tvoje življenje prav zares vstopil Gospod?
2. Katera znamenja in smerokaze mi pošilja Gospod? Kdo so moji bližnji, po katerih mi govori?
3. Kaj me izpolnjuje – sem že odkril svoje poslanstvo, ga živim? Katere bližnjice izbiram? Česa se bojim in čemu se izogibam?
4. Kaj so tiste temne globeli greha, ki mi zastirajo pogled na Luč in me delajo slepega?
5. Zapiši vsaj pet stvari, za katere si DANES hvaležen. Naj ti pomagajo odpreti oči.

Tista gospa, ki ji je hči priplesala prerokovo smrt

Mr 6,14-29

Kralj Herod, eden izmed treh sovladarjev v Jezusovem času, je ukazal aretacijo Janeza Krstnika. Prerok je vazalu »stopil na žulj«, ko ga je opozoril, da ne bi smel oženiti žene svojega brata Filipa. Herodiada je sovražila Janeza in ga hotela umoriti. Herod se je Janeza bal, ker je vedel, da je pravičen in svet mož, in ga je ščitil. Janez ga je spravljal v zadrego, vendar ga je rad poslušal. Na Herodov rojstni dan se je pri Herodu zbrala »smetana«. Herodiadina hči je plesala. Vsem prisotnim je bila všeč in kralj je rekel deklici: »Karkoli me poprosiš, ti bom dal, vse do polovice svojega kraljestva.« Dekle je vprašalo mamico: »Za kaj naj prosim?« Ta pa je rekla: »Za glavo Janeza Krstnika.« Kralj se je užalostil, vendar ji je zavoljo dane obljube ustregel. Takoj je poslal po rablja. Ta je šel in ga v ječi obglavil. Prinesel je na pladnju njegovo glavo in jo dal deklici, deklica pa jo je dala materi. Pomislite, nihče ni omedlel! Ko so to slišali Janezovi učenci, so prišli, vzeli njegovo truplo in ga položili v grob.

Herodiadina hči (ne pa tudi Herodova) je najbrž bila prelestno dekle, če ji je z milino kretenj in pojave uspelo tako navdušiti materinega ljubimca/svaka. Saj je bilo kakor v pravljici! Kralj ji je velikodušno obljubil »do polovice kraljestva«. Herod je pozabil, da je kakor Horty, admiral brez morja, saj je »kraljeval« nad svojimi brati za račun Imperija. Tuje je pač lahko razmetavati, zlasti pa tuja življenja. Česar človek ne pridela v potu svojega obraza, pač nima cene.

»Kačja zalega« v tej zgodbi je mati, ne hči. Česa je kriv ubogi prerok? Kriv je, ker je opravljal svoje poslanstvo: krivičnim je žugal, zvestim je budil upanje, da jim bo dodeljena pravica. Grešnike je umival v vodi kesanja. Padle v veri je dvigoval. To je bila njegova krivda. Velikaši tega sveta radi vidijo, da Božji služabniki zanje malce požugajo ljudstvu, ne marajo pa, da tudi njim kdo »prebira levite«. No, pa smo že v precepu: če prerok vpričo krivice molči, izgubi verodostojnost; če spregovori, verjetno izgubi glavo. Janez, največji prerok,

kot ga je imenoval Jezus, je kralja opozoril, da je ljudstvu v pohujšanje. Nečimrna kraljica je čakala priložnost, da bi se Janezu maščevala. Kraljev rojstni dan je odprl možnost. Deklica je odplesala, kralju se je zareklo in kraljica je dobila zadoščanje. Ubogi Janez je moral mlad umreti. S tem se je sprostila pot in pozornost ljudi na Jezusa in Njegovo delovanje.

Sveto pismo je polno dogodkov in izkustev; med njimi najdemo dobre napotke in načela za dobro življenje in pobožnost. Tale zgodba je podoba sveta, kakršnega smo si ustvarili skozi tisočletja. Kristjan je poklican, da živi pokončno ne glede na ceno; da dela dobro, ker je dobro delati dobro; da dela dobro Kristusu v čast, kajti ob vsakem dobrem in ljubeznivem dejanju Kristus bolj izstopa, bolj je viden. V tem je kristjanova svetost. Kakšna čast je biti Kristusov pričevalc! Spomnimo se prvega mučenca Štefana, ki je med rojaki nastopil kot pravi prerok. Iz njegove pridige v sedmem poglavju Dejanj odmevajo preroške besede, dostojne Jeremija in Izaija. Tudi njega je zadela usoda judovskih prerokov – umrl je v Jeruzalemu pod udarci rojakov.

Postavlja se nam nekaj vprašanj: Kako je mogla Herodiada biti srečna ob prerokovi nesreči? Kakšna ženska je to? Kamnito srce v lepem telesu? Videti je maščevalna malikovalka sebe. Negovo veličastvo kralj Herod se je s Herodiado krepko uštel. K mizi in v posteljo si je pripeljal »gadjo zalego« (glej Mt 12,34). Bratu speljati ženo ... to nam pove vse o trdnosti njegovega značaja. Njega bi Janez res moral sedemkrat potopiti v krstno vodo, kakor se je potopil nekoč general Naaman, ter ga očistiti gobavosti (greha).

Mi pa ne obljublajmo prehitro, kajti obljube je treba izpolniti – če ne držimo besede, bomo ob ugled, če izpolnimo, morda komu povzročimo škodo. Gospod Jezus, Sin božji, usmili se nas, grešnikov. Sveti Duh, vodi nas tako, da bo naš prispevek h grešnosti sveta čim manjši! Amen.

V tokratni številki vam predstavljamo novo rubriko z naslovom »Biblični toposi«. Grška beseda »topos« pomeni db. »kraj, prostor ali mesto«, pomeni pa tudi svetopisemsko »mesto«, tj. odlomek v Svetem pismu. V rubriki bomo predstavljali pomembne biblične kraje pa tudi predmete, ki jih bomo povezali s svetopisemsko pripovedjo in opozorili na njen pomen (za kristjane danes).

JERUZALEM

Nobeno mesto ni tako svetopisemsko kot Jeruzalem, vendar ga Izraelci sami niso zgradili niti imenovali. Najstarejši del mesta je bil naseljen v 4. tisočletju pr. Kr., zaradi česar velja Jeruzalem za eno najstarejših mest na svetu. Prvo svetopisemsko omembo Jeruzalema najdemo v 1 Mz 14,18, kjer se srečata Abraham in Melkízedek: »Salemski kralj Melkízedek pa je prinesel kruha in vina. Bil je duhovnik Najvišjega Boga.« Judovsko izročilo Salem enači z Jeruzalemom (prim. Ps 76,3) in verjetno so pred Davidovo osvojitvijo tam častili božanstvo z imenom Salem. Če pogledamo izven konteksta Svetega pisma, se zdi najbolj verjetno – kakor je razvidno iz Amarnskih pisem¹ – da je bilo izvirno ime mesta »Ursalim«, kar je najverjetneje sestavljena dveh besed: glagola yaru (vzpostaviti, ustanoviti) in imena Salim (ali Salem), kanaanskega božanstva mraka, teme. Skupaj torej: »mesto Salema« ali »bivališče Salema« ali »ustanovljen, utemeljen od Salema«.

Judje vstopijo v zgodovino Jeruzalema v času osvajanja obljubljene dežele pod vodstvom Jozuea v 12. stol. pr. Kr. (1220–1200). Sod 1,8 poroča, da so Izraelci Jeruzalem osvojili in uničili, požgali z ognjem, vendar to poročilo ni povsem zanesljivo. Gotovo pa je, da je mesto približno dve stoletji kasneje zavzel kralj David in ga postavil za prestolnico združenega kraljestva (2 Sam 5,6). Mesto je takrat pripadalo Jebusejcem in Benjaminov rod, na katerega ozemlju je bil Jeruzalem, jih ni mogel pregnati (prim. Joz 15,63; Sod 1,21) – predvsem zaradi njihove odlične obrambe, tj. naravne lege Jeruzalema. Jeruzalem je (bil) postavljen na ozek trikotnik med Cedronsko in Tiropesko dolino zahodno od Oljske gore. Sveto pismo tako poroča:

»Kralj je šel s svojimi možmi v Jeruzalem proti Jebusejcem, ki so prebivali v deželi. Rekli so Davidu: »Ne prideš sem noter, marveč te bodo slepi in hromi pregnali« (2 Sam 5,6). Jeruzalem je namreč imel tako dobro naravno obrambno lego, da je nastal pregovor o pohabljenih, ki bi ga mogli obraniti. Davidu ga je vseeno uspelo zavzeti, čeravno ni povsem jasno, kako, morda preko podzemnega jaška (prim. 2 Sam 5,8), naravnega predora, ki je iz mesta vodil do izvira Gihon.

STARA ZAVEZA

Ko je David osvojil Jeruzalem, je dal tja pripeljati skrinjo zaveze (2 Sam 6). Napravili so versko procesijo, vzklikali, trobili na rogove, David pa je daroval in plesal pred skrinjo. V verskem smislu prenos skrinje zaveze v Jeruzalem pomeni začetek vzpostavljanja religije z enim samim verskim središčem. Predtem – in v resnici še dolgo potem – poznamo celo kopico verskih templjev, raztresenih po ozemljih dvanajstih rodov, npr. Gilgal, Šilo, Micpa, Gibeon, Dan ... Od vseh teh svetišč iz Stare zaveze je jeruzalemsko najpoznejše.

To Davidovo dejanje je imelo nepredstavljive posledice. Najprej s političnega vidika: v glavno mesto, ki ga je sam osvojil in ki ni pripadalo nobenemu izmed dvanajstih rodov, je posadil skrinjo, ki so jo vsi rodovi častili in je postala središče skupnega bogoslužja, ter s tem utrdil svojo oblast nad vsemi rodovi in zagotovil njihovo povezanost. Še pomembnejši pa je bil verski vidik: prenos skrinje zaveze v Jeruzalem je pomenil, da je Jeruzalem »dedič« šotora v puščavi. Šele s prihodom skrinje je Jeruzalem postal »sveto mesto«, in ta verska vrednota bo zatemnila njegovo politično pomembnost: obstala bo tudi ob delitvi Davidovega kraljestva in celo ob izgubi narodne neodvisnosti. David namreč prejme Božje zagotovilo, da bo prestol njegovega kraljestva v Jeruzalemu »utrdir na veke« (prim. 2 Sam 7,14), zato je nosilec mesijanskih pričakovanj.

¹ Amarnska pisma iz 14. stol. pr. Kr. vsebujejo osebno korespondenco med mestnim glavarjem mesta Urusalim, Jeruzalema, in njegovim nadrejenim faraonom (Amenotep III.). Amarnska korespondenca je arhiv, napisan na glinenih tablicah, ki je sestavljen predvsem iz diplomatske korespondence med egiptovsko upravo in njenimi predstavniki v Kanaanu in drugje v času Novega kraljestva.

Zid žalovanja. Za Jude sveti kraj, ostanek (podpornega zida) drugega templja.

NOVA ZAVEZA

Skozi celotno zgodovino odrešenja je pri Izraelcih rastlo hrepenenje, da bi Bog prebival med Izraelci in da bi oni bili njegovo ljudstvo. Mojzes tako po Božjem naročilu naredi skrinjo zaveze, znamenje, da Bog prebiva med njimi. Kasneje so si v puščavi postavili šotor, kjer je ta skrinja – Božja navzočnost – prebivala. Ko so vstopili v obljubljeni deželo, so lahko šotor zamenjali z zidanim templjem v Jeruzalemu, ki je postal versko in narodno središče. Ta tempelj, ki ga je zgradil Salomon, Davidov naslednik, na raven čudes sveta pa z veličastno obnovo skoraj tisoč let kasneje postavil kralj Herod, je bil kraj prebivališča Boga in »dokaz«, da je Bog z njimi, na njihovi strani, da je njihov Bog. V Jezusovem času je veljal rek, da kdor še ni videl »Herodovega templja«, v svojem življenju še ni videl lepe, veličastne zgradbe. Ta Božja »prisotnost« pa je Izraelce hkrati zaslepila, saj so Boga na neki način priklenili nase, popredmetili. Tik pred (prvim) padcem Jeruzalema leta 587 pr. Kr. mnogi prav zaradi Božje navzočnosti niso verjeli, da bi mesto lahko padlo: »Kralji zemlje niso verjeli, niti noben prebivalec sveta, da bi nasprotnik in sovražnik lahko vstopila skozi vrata jeruzalemska« (Žal 4,12).

Jezus – podobno Krstnik in drugi preroki pred njim – poudarja, da za življenje z Bogom ni dovolj, da se Izraelci imenujejo Abrahamovi potomci, da imajo »Boga v Jeruzalemu«, temveč da se morajo biti vedno pripravljene spreobrniti. Jeremija kliče Jeruzalemčanom: »Operi svoje srce hudo-bije, Jeruzalem, da se rešiš« (Jer 4,14). Pri tem ni bil uspešen, saj evangelist Luka ohranja tradicijo, da se je Jezus ob obisku Jeruzalema »zjokal nad

njim« (Lk 19,41). V Novi zavezi Jeruzalem tako odseva velik materialni sijaj glavnega mesta, bogastvo in imenitne zgradbe, a hkrati duhovno »okostenelost«; Jezus se tukaj sreča z nevero, z nezaupanjem in s sovraštvom. V Jeruzalemu zato ne stori nobenega čudeža. Ko žene po križanju iščejo Gospoda, naletijo na prazen grob in mladeniča, ogrnjenega z belim oblačilom, s pomenljivimi besedami: »Ni ga tukaj« (Mr 16,6). Jezusovi zadnji dnevi se zaključijo prav v Jeruzalemu in so polni ostrega razpravljanja z nasprotniki – kdo (in kaj) je Mesija? Izvoljeno ljudstvo je moralo priti do spoznanja, da Mesija, Davidov potomec, ne bo le rešitelj pred različnimi zemeljskimi težavami in sovražniki, ampak njihov Odrešenik. Mesija bo Davidov potomec po obljubi, ne po mesu, tj. trpeči Gospodov služabnik (Iz 52–53).

Pogled na stari Jeruzalem z Oljske gore. V ozadju se vidi tempeljska ploščad, kjer danes stoji Omarjeva mošeja ali t.i. (zlata) kupola na skali (kjer je nekoč stal tempelj). V ospredju judovski grobovi.

KROMACIJ OGLEJSKI O ELIJU IN LAKOTI PO BESEDI

Rekonstrukcija antičnega Ogleja

Slovenci smo tudi v primerjavi s številnimi drugimi narodi lahko več kot ponosni na bogato zgodovino (zgodnjega) krščanstva na naših tleh. V neposredni bližini današnje meje z Italijo se poleg prekrasne bazilike bohotijo bogati arheološki ostanki nekdanj devetega največjega mesta rimskega imperija, Ogleja. V letošnjem letu praznujemo 2200 let od ustanovitve te rimske naselbine¹ kar je lahko tudi priložnost, da poglobimo svoje poznavanje začetkov krščanstva na danes našem in nam bližnjem območju.

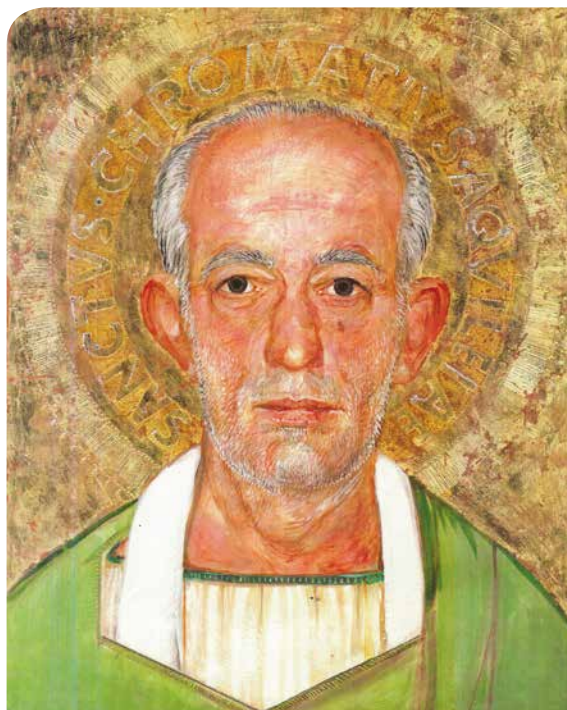
Eden najpomembnejših oglejskih cerkvenih očetov je bil Kromacij (+ 407/408), ki je kot škof krščanski skupnosti mesta načeloval od leta 387 pa do svoje smrti. Njegova literarna dediščina je bila v celoti odkrita šele proti koncu 20. stoletja; morda se v prihodnosti lahko nadejamo najdbe še kakšnega njegovega dela. Kromacijev opus, 62 *Razprav o Matejevem evangeliju* (*Tractatus in Matthaeum*) in 42 govorov (*Sermones*),² govori

o škofovem plodovitem in predanem pastoralnem delu oznanjevanja in je kot tak trajen spomenik in navdih.

Kromacijev govor o svetem Eliju

Če je razlago Matejevega evangelija Kromacij najverjetneje pisal za svoje duhovnike, da bi jim priskrbel primerno in pastoralno uporabno besedilo za razumevanje in razlaganje, je v svojih ohranjenih govorih oglejski škof tisti, ki poslušalce oz. bralce neposredno nagovarja. Posveča se najrazličnejšim temam: največkrat so to razlage posameznih svetopisemskih odlomkov, govori za različne praznike, slavljeni govori svetnikov ali pa govori za različne priložnosti, npr. ob posvetitvi cerkve.

Kromacij enega svojih govorov, ki ga je imel v postnem času, posveti sv. Eliju (25. govor). V njem tega starozaveznega preroka predstavi kot zgled ljubitelja Božje besede, ki se odreka človeški hrani, da bi bil nasičen z Božjo. »Postnemu času primerno beremo odlomek o svetem Eliju, ker se je

Sodobna upodobitev sv. Kromacija

¹ Oglej (lat. *Aquileia*) je bil ustanovljen kot rimska kolonija leta 180/181 pr. Kr. pod vodstvom triumvirata Publija Kornelija Scipiona Nasice, Gaja Flaminija in Lucija Manlija Akidina.

² Latinska kritična izdaja: R. Étaix & J. Lemarié, ur. *Chromatii Aquileiensis opera*. CCL 9A. Turnholt: Brepols, 1974. Slovenski prevod: Kromacij Oglejski. *Govori. Razprave o Matejevem evangeliju*. Prevedla M. Sajovic in B. Trošt. Celje; Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba; Društvo Mohorjeva družba, 2018.

štirideset dni in štirideset noči postil in ni iskal zemeljskega kruha. Imel je kruh življenja v sebi, to je Božjo besedo; z njeno hrano in močjo je bil v tistih dneh okrepljen tako, da je bil videti krepkejši kot sicer.«³

Ko navaja vrstico iz Knjige pregovorov – »Gospod ne pusti, da bi stradal pravični« (Prg 10,3) – oglejski pastir to razlago prenese na Elija: »Pravi, da je bila duša svetega Elija pravična, da zanjo ni hotel, da bi trpela še lakoto, zato ga je hranil s pomočjo služenja ptic. In čeprav je hrana pravične duše notranje narave, to je Božja beseda, ki vedno poživlja, vendar po Božjem usmiljenju ni prikrajšana niti za ta kruh.«⁴ S pomočjo lika tega znamenitega preroka Kromacij spodbuja svoje poslušalce, da bi – poleg zaupanja v Božjo previdnost tudi glede časnih potreb – tudi oni sprejeli Božjo besedo kot resnično hrano za svoje življenje.

Vdova iz Sarepte: podoba Cerkve

Ta poudarek razvije predvsem proti koncu govora, ko razlaga dogodek srečanja Elija z vdovo v Sarepti na Sidonskem (1 Kr 17,8-16). Kromacij v tej ženi vidi napoved Cerkve, ki je trpela, preden je sprejela Kristusa: »Preden je k njej prišel Elija, je trpela lakoto s svojimi sinovi, trpela jo je očitno in zelo težko, ker še ni prišel 'kruh življenja', Kristus iz nebes, niti še ni Božja Beseda postala meso iz Device.«⁵ Resnična lakota, ki jo človek doživlja, je lakota po poslušanju Božje besede. »Lakota po zemeljskem kruhu more umoriti samo telo, ne pa duše; lakota po Božji besedi pa pokonča telo in umori dušo. Lakota zaradi zemeljskega kruha izloči človeka iz sedanjega življenja, lakota zaradi Božje besede pa človeka vrže ven iz večnega in neskončnega [*ab aeterna et perpetua vita*] življenja.«⁶

Kaj pomenita moka in olje?

Ekleziološki in kristološki interpretaciji se preko razlage moka in olja v Kromacijevem govoru pridruži še klasičen patristični *locus* povezave med staro in novo zavezo. »Ko je Cerkev sprejela Kristusa, je izšla iz nevarnosti večne smrti. Pred Kristusovim prihodom je ta žena imela malo moka in malo olja, to pomeni postavbo in preroke, a to ji

Oglejski zgodnjekrščanski napis

ni moglo zadostovati za življenje, dokler ni postave in prerokov dopolnila Kristusova milost. Zato je rečeno v Gospodovem evangeliju: »Nisem prišel razveljaviti postave in prerokov, ampak dopolniti« (Mt 5,17). Pod postavbo in preroki ni moglo priti do odrešenja človeškega življenja, ampak samo s Kristusovim trpljenjem.«⁷

Čudež pomnožitve moka in olja za Kromacija predstavlja obilje Kristusove navzočnosti v Cerkvi. »Zato so se naposled začeli množiti [*abundare*] moka, olje in les, potem ko je Cerkev sprejela Kristusa. V moki je nakazana hrana Besede, v olju dar Božjega usmiljenja, v lesu pa skrivnost častitljivega križa, po katerem se nam daje nebeški dež [*pluvia caelestis*]. Elija je namreč rekel ženi tole: »Ne bosta ti pošla ne moka ne olje, dokler Gospod ne pošlje dežja na zemljo« (1 Kr 17,14). Poslal nam je Gospod in naš Odrešenik dež z nebes, to je oznanilo evangelija, po katerem je poživil [*recravit*] izsušena srca človeškega rodu kot žejno zemljo.«⁸

Post in nebeška jedila

Govor se konča s sklepno spodbudo, v kateri povzame osnovno misel, da sta post in odpoved zemeljskim jedem pravzaprav odpiranje človeka Božji besedi. »Ker se torej hranimo s tovrstnimi nebeškimi jedili, se ne smemo pritoževati nad napornim postenjem [*labore ieiunii*]; še več, raje bi morali reči Gospodu tisto, kar je rekel prerok v psalmu: »Kako sladke so za moje grlo tvoje besede, o Gospod, bolj od medu in satovja za moja usta« (Ps 118,103), zato da bi nam Gospod ob pogledu na predanost naše vere do njega poplašal z nebeško milostjo in vsemi duhovnimi dobrinami!«⁹

³ Kromacij Oglejski, *Sermo* 25.1.

⁴ Prav tam, 25.2.

⁵ Prav tam, 25.6.

⁶ Prav tam.

⁷ Prav tam.

⁸ Prav tam.

⁹ Prav tam.

BIBLIČNA SKUPINA ŽUPNIJE HOČE

Avtor fotografije: Arhiv župnije Hoče

Biblična skupina v Hočah ima že kar dolgo zgodovino. Ustanovil jo je naš nekdanji župnik g. Marjan Jezernik (sedanji celjski opat), od januarja 1998 pa je z nami naš sedanji župnik g. Alojz Petrič. Srečujemo se dvakrat mesečno, razen v času poletnih počitnic. Na naših srečanjih povemo, kako nas je nagovorila Božja beseda, ki smo jo prebirali zadnja dva tedna, in postavimo kakšno vprašanje; včasih nas Sveti Duh vodi tako, da v krogu prijateljev Božje besede spregovorimo tudi o kakšni globoki življenjski izkušnji. Zadnja štiri leta prebiramo svetopisemske odlomke s seznama »Bistvenih sto. Potovanje v osrčje Svetega pisma«. Pred tem smo po odlomkih brali evangelije, prebirali Pavlova pisma in pisma ostalih apostolov, sledili seznamu dr. Jožeta Kraševca (50 najznačilnejših odlomkov Stare in Nove zaveze). Ob koncu pastoralnega leta se navadno odpravimo na kakšno enodnevno romanje, na katerem

se med sveto mašo zahvalimo Bogu za vse darove. Lani julija smo se odpravili na Kozjansko, kjer smo si ogledali kar šest cerkva.

Letos januarja smo sledili pobudi papeža Frančiška in slovenskega Bibličnega gibanja ter v soboto pred Nedeljo Svetega pisma obhajali vigilijo, med katero je naš g. župnik slovesno postavil Sveto pismo na častno mesto pred oltar. Nato smo brali svetopisemske odlomke iz pisma Filipljanom ter peli taizejske pesmi. Bilo je nepozabno duhovno doživetje!

Nepozabno duhovno doživetje pa je bilo tudi biblično romanje po Pavlovi Grčiji, ki ga je v oktobru 2019 vodil prof. dr. Maksimilijan Matjaž in smo se ga udeležili tudi člani naše biblične skupine z g. župnikom. Resnično smo čutili delovanje Svetega Duha! Včasih sem imela občutek, da mi v tistih krajih govori sam sv. Pavel – toliko bolj, ker

sem si njegove besede že pred leti izbrala za svoje življenjsko vodilo: »Vse zmorem v njem, ki mi daje moč« (Flp 4,13).

Božja beseda v mojem življenju – razmišljanja članov biblične skupine

Sveto pismo, po katerem me nagovarja Bog, mi predstavlja ščit, skalo, neomajen steber, ki mi daje trdnost, moč in pogum v zmedenem času, v katerem živimo; Sveto pismo me notranje osvobaja. Sveto pismo mi ostri občutek za bistvene stvari v življenju. V meni budi hvaležnost za obstoj in za dano možnost, da lahko delim, kar sem prejela zastonj, ter me odvrta od objokovanja stvari, ki niso v skladu z mojimi pričakovanji. Pomagalo mi je spoznati, da je končno vsaka stvar za nekaj dobra. Božja beseda vpliva na moje vsakodnevne izbire glede izrabe časa, čtiva, zvestobe načelom, skrbi za okolje itd. Preko naključnih srečanj, dogodkov, nedeljskih pridig pogosto dobim odgovor na svoje dileme ali pa potrditev za svoje ravnanje. Seveda imam še veliko rezerve za piljenje. Dolgoletno druženje v biblični skupini mi na mojem romanju skozi življenje pomeni zelo veliko. Hvaležna sem za vsakega udeleženca / pričevalca v luči Svetega pisma pri obravnavanih temah. Predvsem pa sem hvaležna za našega g. župnika, ki nam pomaga »odrinuti na globoko« in odstirati neprecenljivo zakladnico Svetega pisma.

Za konec pa še en citat, ki mi je blizu: »Nič ne skrbite, ampak ob vsaki priložnosti izražajte svoje želje Bogu z molitvijo in prošnjo, z zahvaljevanjem« (Flp 4,6).

Ana Bartol

Kar nekaj let že prihajam k biblični skupini. Druženje z Jezusom in ljudmi, ki z menoj delijo svoja razmišljanja in občutke, je neprecenljivo. Začetki branja Svetega pisma so bili zame težki; ničesar nisem razumela, vse mi je bilo tuje. Začela sem brati Psalme in zelo so me nagovorile besede: »Ogiblji se zla in delaj dobro, išči mir in hodi za njim« (Ps 34,15).

Hodim za Njim in pri tej hoji mi pomagata molitev ter Sveto pismo. Pravi naslov za rast v veri pa je biblična skupina. Hvaležna sem, da sem lahko del nje. Hvala tudi našemu g. župniku, ki nam marsikaj razloži in razjasni.

Dragica Falež

Sveto pismo – svetovna knjiga, prevedena v največ jezikov! Kako jo beremo? Kot pripoved, kot zgodbe, podobne pripovedkam, kot zgodovinsko knjigo? Morda kot nekaj, kar bo spremenilo naše sosesde, znance? – V tej knjigi so zapisane tako lepe stvari, samo da se mene ne tičejo ... Napaka!

Že prva srečanja biblične skupine so mi dala spoznanje, da je to Knjigo knjig treba brati v »lasten popravek«, da Sveto pismo človeka preoblikuje v nekaj novega. Ob besedah Svetega pisma spoznavam svojo grešnost, svoje življenjske napake, odsotnost Boga v samem sebi. Božja beseda mi pomaga odmetavati moje slabosti in začeti znova z Ljubeznijo, ki v sebi nosi odpuščanje, usmiljenje in dobroto. Božja beseda omogoča delovanje Svetega Duha, ki preoblikuje našega duha. In potem lahko sprejem Jezusa v srce. »Če je torej kdo v Kristusu, je nova stvaritev. Staro je minilo. Glejte, nastalo je novo« (2 Kor 5,17). Božja beseda je Jezus Kristus. Zdaj ga lahko gledamo z duhovnimi očmi. »Blagor pa vašim očem, ker vidijo, in vašim ušesom, ker slišijo!« (Mt 13,16).

Ivanka in Karol Trlep

Božja beseda je že dolgo moja vsakdanja spremljevalka, ki me vodi v življenju, mi daje možnost za zahvalo, prošnjo, razmišljanje. Posebej se je poglobil moj odnos do Svetega pisma na seminarjih iz geštalt pedagogike, ki so bili prava šola za duhovno življenje.

Zunanja spodbuda je že leta Beseda o besedi, ki jo pišemo v naš župnijski list; nekajkrat letno tako nastaja razmišljanje ob izbranem citatu iz nedeljske Božje besede. Tam zapišem svoj osebni pogled, svoje doživljanje, s katerim skušam – ob drugih piscih teh uvodov – spodbujati tudi sožupljane k življenju po evangeliju.

Druženje v biblični skupini pa me spodbuja, da poglobljeno razmislim o izbranih odlomkih, da izberem nekaj misli, ki me posebej nagovorijo. Ob tem je dragocena naša odprtost za podeljevanje z drugimi in možnost pogovora ter številnih vprašanj, ki jih lahko postavljamo našemu župniku. In naša vprašanja nikoli ne ostanejo neodgovorjena.

Odkar izhaja Magnificat tudi v slovenščini, je postal moj dnevni spremljevalec. Pogosto me katera od misli prav posebej nagovori, me spodbudi ali potolaži – ali pa mi samo pomaga doumeti, da si

na vse ne morem odgovoriti. »O globočina Božjega bogastva in modrosti in spoznanja! Kako neodumljivi so njegovi sklepi in neizsledljiva njegova pota!« (Rim 11,33).

Majda Strašek Januš

Biblični skupini sem se pridružila pred manj kot dvema letoma. Na začetku sem imela z razumevanjem Svetega pisma kar precej težav. Pri druženju v biblični skupini, ki jo zelo rada obiskujem, pa te težave skozi pogovore o prebranem počasi izginjajo.

Sveto pismo je navdihnjeno od Boga, ki ve, kaj potrebujemo, da bi bili srečni, in katerih poti bi se morali v življenju ogibati. Ob tem pomislim na Jezusov govor na gori, kjer je spregovoril o številnih temah, tudi o tem, kako najti pravo srečo, reševati spore, moliti in imeti pravilen pogled na materialne stvari. Apostol Pavel je zapisal: »Brez vere namreč ne moremo biti Bogu všeč, kajti kdor prihaja k Bogu, mora verovati, da on biva in poplača tiste, ki ga iščejo« (Heb 11,6). Imeti pravo vero ne pomeni le vedeti, da Bog obstaja ter poslušati molitve in nanje odgovarja. Vero dokazujemo z deli. To, da verujemo, moramo jasno kazati s svojim vsakodnevnim življenjem (prim. Jak 2,26).

Danes vem, da nam branje Božje besede lahko spremeni življenje. Kadar pa se na Boga obračamo z molitvijo, naj ta prihaja iz ponižnega in iskrenega srca.

Olga Temet

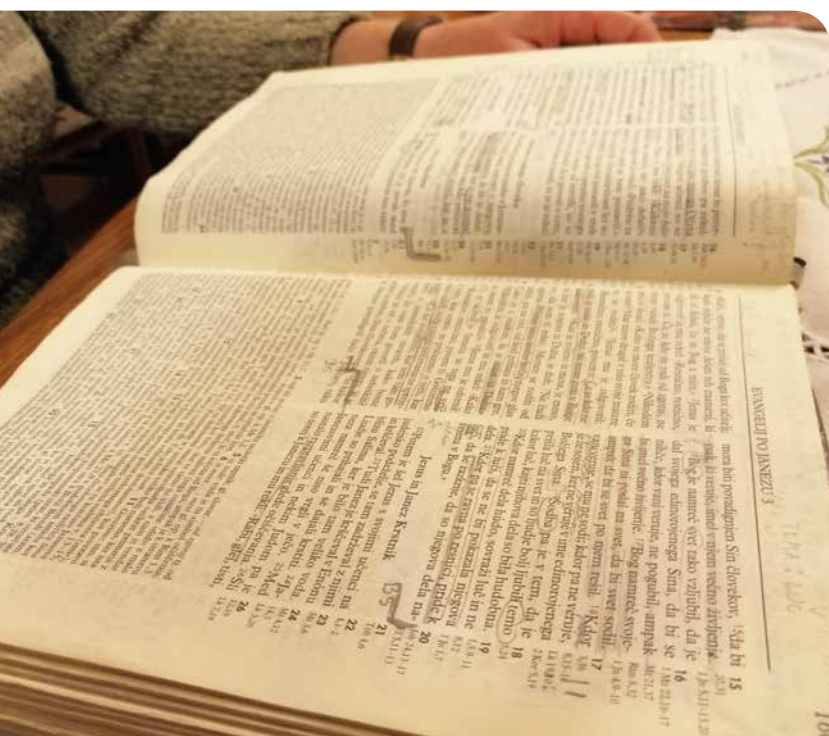
Sveto pismo – moj največji zaklad

Moje branje te čudovite knjige se je začelo pred mnogimi leti, še v času študija, ko sem se »po naključju« srečala s citati iz Svetega pisma. Seveda sem se s svetopisemskimi zgodbami – kot večina drugih vernikov – srečala pri verouku že v otroštvu. Moje vsakodnevno branje biblijskih besedil pa se je začelo pred približno petnajstimi leti.

Ko sem Sveto pismo prvič v celoti prebrala, je bil to zame velik podvig, pretres, šok, kajti branje Stare zaveze je bilo zame, vsaj tako sem mislila takrat, grozna in pretresljiva izkušnja. Določene knjige so me tako pretresle, da sem razmišljala, ali sem sploh sposobna verjeti v Boga, ki je dovolil, da so se dogajale vojne, grozote ... Vendar so besedila v meni očitno zorela, našla sem povezave z Novo zavezo, po preučevanju sem vedno več razumela in po Božji milosti začela sprejemati celoto. Tudi tista težko »prebavljiva« besedila sem vedno lažje brala in danes se mi vse zdi logično. Danes me svetopisemska besedila spremljajo vsak dan in poglobljajo mojo vero. Božja beseda je postala »hrana«, brez katere v tem svetu ne bi preživela. V zvezek si že nekaj let zapisujem vrstice, ki so me nagovorile, in ti izpisani citati so vsak dan z mano, saj jih redno prebiram in razmišljam o njih.

Seveda so mi določena besedila oz. knjige še posebno blizu. Obožujem Psalme in Salomonove pregovore, rada razmišljam ob Pavlovih pismih (Rimljanom, Korinčanom, Hebrejcem ...). Za konec naj zapišem, da težko z besedami izrazim, kaj vse mi pomeni Biblija, mislim pa, da sem veliko povedala že z naslovom tega razmišljanja. Zato: »Slavlil bom Gospoda ob vsakem času, njegova hvalnica bo vedno v mojih ustih« (Ps 34,2).

Jelka Kotnik

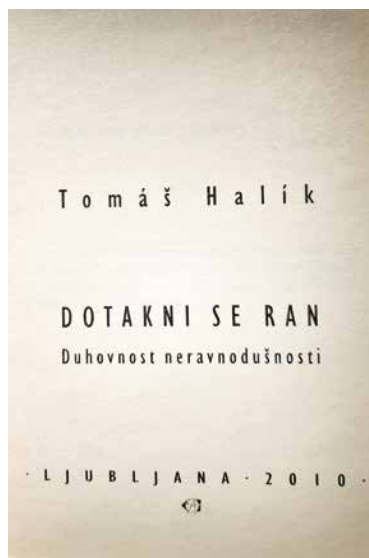

Avtor fotografije: Arhiv župnije Hoče

PRIPOROČAMO V BRANJE

Tomas Halik:
Dotakni se ran

Izdal KUD Apokalipsa

V slovenskem prevodu obstaja že kar nekaj del češkega teologa Tomasa Halika. Naj omenim tri, ki so mi v zadnjem času prišla v roke in me nagovorila s svojo neposrednostjo ter bogato metaforično govorico, ki jasno cilja na razmere duhovnega in praktičnega življenja v današnji Evropi: **Spovednikova noč** (Družina), **Blizu oddaljenim** (Teološka fakulteta v Ljubljani) in knjiga, ki jo priporočam v branje, **Dotakni se ran** (KUD Apokalipsa).

Teolog in dr. sociologije, Tomas Halik, rojen v Pragi, je bil sredi zadrtega komunističnega režima na Češkem vzgojen v svobodomiselnem duhu. Pojavne oblike totalitarizma so znane tudi nam Slovencem in prav zato nam njegova razmišljanja dajejo odgovore, kako se rešiti vklejenosti duha, ki ga je povzročila pretekla ideologija. Kako se osvoboditi in narediti naslednji korak, kako naj Cerkev, ki je zaradi več desetletij trajajoče karantene ostajala z eno nogo v preteklosti, zdaj pogumno odpre svoja vrata in se prenovi? Kako naj BESEDA spet postane blagohotni izvir novega življenja? Avtor se ne boji spregovoriti

tudi o vseh pasteh, ki jih nova demokratizacija in svoboda ob vseh dobrobitih naplavljata v sodobno družbo. Lagodnost in sorazmerno blagostanje vsakdana v Evropi okužujeta naše versko doživljanje s površinskostjo in plehkostjo. Halik pravi, da se udobna vera, če nanjo pristajamo, praviloma sprevrže v svoje nasprotje.

»Vera, ki ni nikoli oslepela, ki ni izkusila teme, le težko pomaga tistim, ki niso videli in ne vidijo. Veroizpoved videčih, farizejska, grešno samozavestna, neranjena veroizpoved namesto kruha ponuja kamen, namesto vere ideologijo, namesto pričevanja teorije, namesto pomoči poduk, namesto usmiljene ljubezni samo ukaze in prepovedi. Vera, ki ni šla skozi noč križa in ni bila zadeta v srce, nima moči verodostojnosti.«

V novih razmerah – vse je mogoče in dosegljivo – avtor svari pred triumfalistično naravnostjo Cerkve in pred pobožnostjo, ki kroži le okoli same sebe. Ne smemo se zanašati na to, da so verski simboli kljub razbohopenju sekularne družbe ohranili neizmerno moč. Vprašajmo se, zakaj. V izpraznjeni prostor, ki ga je ustvaril borbeni ateizem, so se med ljudstvo naselile nove oblike drog raznih oblik, industrija zabave, večni protest, a tudi nezdravljena bolečina, notranja plahost in neodgovorjena vprašanja. Ateizem je morda začasno uspel tudi zato, ker so nekatere oblike religije zvodenele in cerkev ni pravočasno razburkala družbe z močjo evangelija. V nevarnosti zdrsov pa smo vsi: verujoči in neverujoči. Zato moramo pravilno brati znamenja dobe in vrzeli, ki jih ustvarjajo nove razmere v družbi. Naše osebne izkušnje potrjujejo naslednjo Halikovo misel: »Če se človek drži Kristusa, kot se je Odisej držal jambora, da bi varno preplul ožino mimo siren, lahko vse mamljive glasove posluša brez strahu, da bi ga zmedli in speljali s poti. Križ ostaja naša opora.«

Rane, ki jih doživljamo na lastni življenjski poti, rane telesa in duha, sprožajo vprašanje: Zakaj se je to zgodilo ravno meni? A z ranami se moramo solidarizirati in jih razumeti kot nekakšno znakovno govorico. Besede iz Apostolskih del 1,11, »Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo?«

nas kličejo, da ukrepamo, sprejemamo in molimo. Toda molitev ni le tihi kotiček, kjer malo podremamo in pozabljamo. Nikakor! V objemu molitve je včasih tudi pošteno vroče, saj sta molitev in meditacija delavnica, v kateri se oblikujejo naše temeljne odločitve.

Za Cerkev so časi njene neblagoslovljene zveze z oblastjo za večno mimo. Za njeno poslanstvo je to dobro. Zaradi majhnosti in nepomembnosti se je dandanes zato morala kruto soočiti s svojimi lastnimi ranami, ki jih je dobila v preteklosti. Veliko udarcev in ran je tudi sama povzročila. Ni se izognila raznim škandalom duhovnikov in drugim ranam, do katerih so bili zlasti ljudje zunaj Cerkve neusmiljeno kritični. A čeprav v dvatisočletni tradiciji velja princip »semper reformanda«, si idealne in hitre prenovne ni ometati. Tudi Cerkev tvori ljudi, kot smo mi vsi. Večina reformatorjev v Cerkvi, tudi heretiki, je Cerkev sicer noro ljubila, a je zašla v nevarni moralni idealizem, ki vodi v nov fundamentalizem in povzroča nove rane. Na koncu koncev lahko rečemo: »Hvala Bogu za današnjo Cerkev, kljub njenim ranam in brazgotinam. Hvala Bogu, da smo v času svojega življenja spoznali ljudi, zveste Kristusu, zveste kljub ranam in trpljenju.«

S svojim vstajenjem je Kristus izpričal, da smrt ni le tema, telo ni grob, zemlja ni samo prepad in

past. Ko se je Vstalemu približal apostol Tomaž, je z njim spregovoril z govorico svojih ran. In Tomaž je verjel, ker je videl. Videl je premagano bolečino, videl je, da smrt in trpljenje nimata zadnje besede. Vsi tisti pa, ki niso videli, a verujejo, so ljudje osmih blagrov. V Stari in Novi zavezi smo pozvani k popolnosti, ne pa k brezhibnosti. Priznajmo si torej: to sem jaz, z vsemi svojimi ranami, ki jih sprejemam in so zame nekaj dragocenega. Kajti tam, kjer sem ranjen, sem tudi bolj občutljiv za druge ljudi. Danes iščemo Kristusa zlasti v socialno ogroženih, bolnikih, revnih in zapuščenih, videti pa bi ga morali tudi v ljudeh, ki so nam oddaljeni in nesimpatični. Ljubezen in sovražstvo ne smeta postati le goli čustvi, ampak je to življenjsko stališče, odločitev volje in usmeritev.

Ribič, sv. Peter, takole izpriča svoje popolno zaupanje v Kristusovo besedo: »Gospod, vso noč smo se trudili, pa nismo nič ujeli, a na tvojo BESEDO bom vrgel mreže.« Znova! In ne bom odnehal! Naše rane, ki so jih povzročili boleči spopadi z absurdnostjo sveta, rane nevere in nezaupanja, ki bi nenegovane lahko povzročile zastrupitev našega srca z obupom, cinizmom in resignacijo, so zdaj spremenjene. Upanje prinaša zaupanje v njegovo besedo. Ta beseda so za nas besede prič: sv. Tomaža in vseh tistih, ki prihajajo po njem, ki niso videli, a so verovali.

Na praznik Brezmadežnega spočetja Device Marije, 8. decembra 2019, se je poslovila s. Ivanka, soustvarjalka revije Božja beseda danes, prijateljica in vzornica. Skupaj s Tatjano smo pred šestimi ali že celo sedmimi leti »zagrizle« v prenovno revije, za katero je Ivanka pripravila veliko pogovorov s prijatelji Božje besede, še do zadnjega pa je pripravljala besedila za rubriko Mali ključ Svetega pisma. Veliko ur smo zaradi načrtovanja posameznih števil revije presedeli skupaj, razmišljale in molile. A tudi klepetale, se smejale, včasih celo jokale ... To nas je močno povežalo in poglobilo naš odnos, v katerega je Ivanka prinašala mir in bila vzornica v sprejemanju, predajanju, izročanju in izpuščanju. Naj ji Gospod s svojim objemom in večnim življenjem poplača za vsa njena dobra dela in zavzetost za Božje kraljestvo. Naj počiva v miru.

Špela Fortuna

NEVERJETNA BITKA¹

Zgodba o Gideónu (Sod 7)

Svetopisemska pripoved Gideóna se začne kot preroška. Gideón nekega povsem običajnega dne v hlevu s palico otepa pšenico, ko nenadoma doživi preroški klic (Sod 6,11sl.); Bog Gideóna preko angela pokliče v preroško službo. V resnici mu naloži »sodniško« funkcijo, saj Gideóna bolj kakor preroka poznamo kot enega izmed velikih sodnikov izraelskega ljudstva (1200–1000 pr. Kr.). Za to obdobje je značilna vrsta vladanja, ki je bila osnovana na osebni karizmi (sodnika) in je bila zato spontana, prehodne narave, brez posebnega družbenega razreda in brez birokratskega aparata. Sodnik ni bil izvoljen ali postavljen s strani ljudstva, temveč se je pojavil »po potrebah«, ki so jih narekovala različne nujnosti in nevarnosti. V primeru Gideóna je to »potrebo« predstavljala nadvlada Midjancev. Ti so neovirano pustošili in plenili pridelke ter živali do te mere, da se je Izrael znašel v stiski in je klical k Bogu. Kot odgovor Bog Izraelu pošlje Gideóna, da Izraelce osvobodi iz rok Midjancev. In čeprav se je Gideón nalogi, ki mu je bila zaupana, sprva opiral, je svoje poslan-

stvo izvedel z (vojaško) odliko. Izkaže se namreč ne le kot izvrsten voditelj in vojskovodja, temveč tudi kot odličen strateg. Le s peščico mož, natančno s tremi stotnijami, mu uspe z zvijačo poraziti Midjansko vojsko »brez števila« (prim. Sod 7,12). Najbolj zanimivo ob tem je, da je Gideón pravzaprav le izvrševalec Božjih naklepov, zato za zmago ni najbolj zaslužen on, kakor se morda zdi. Poglavitni akter je Bog. To je lepo vidno, če si ogledamo število obeh vojsk. Na strani Midjancev želi avtor s pretiravanjem in različnimi primerami ustvariti vtis nezaslišane množice sovražnikov. Število Midjancev primerja z rojem kobilic in peskom na morskem obrežju: »Midjanci [...] so bili razporejeni po ravnini kakor množica kobilic in njihovim kamelam ni bilo števila. Bilo jih je toliko, kolikor je peska na morskem obrežju« (Sod 7,12). Na strani Izraelcev, obratno, želi s črtanjem človeških dejavnikov uspeha poudariti božje delovanje za Izrael: »Tedad je GO-SPOD rekel Gideónu: »Preveč je ljudstva s teboj, da bi jim dal Midjance v roke. Izrael bi se lahko ponašal pred menoj in rekel: S svojo lastno roko sem se rešil« (Sod 7,2). Tako je jasno, da pripoved v svojem narativnem toku ni le kronika nekega spopada, temveč najprej teološko dojemanje preteklosti. »Neverjetna bitka« je v očeh Izraelca v prvi vrsti teološki dogodek.

¹ Besedilo skeča je prevedel in uredil Gregor Čušin. Zbirko skečev z (izvirnim) naslovom *A Funny Thing Happened to Me on My Way Through the Bible* je napisala Martha Bolton. Skeč je umeščen v kontekst s kratkim biblično-zgodovinskim uvodom oz. pojasnilom, ki ga je napisal Samo Skralovnik.

Osebe: JANEZ FIRBEC (raziskovalni novinar),
GIDEÓN, MOŽAK

Ekspozicija: Janez Firbec se spreha po taboru Midjáncev in skuša ugotoviti, kaj se je zgodilo.

FIRBEC (*v publiko kot v kamero, z mikrofonom v roki*): Sem Janez Firbec in poročam v živo iz midjánskega tabora, kjer se je ravnokar končala prav nenavadna bitka. Maloštevilna izraelska vojska je premagala mogočno midjánsko armado. Ponavljam: Midjánce je porazila, kot kažejo do zdaj zbrana dejstva, peščica izraelskih vojakov! Vse skupaj lahko opišem le z eno besedo: NEVERJETNO!

(*Mimo pride MOŽAK.*) Oprostite, bi nam morda lahko povedali, kaj se je nocoj tukaj pravzaprav dogajalo?!

MOŽAK (*zaprepaden*): Neverjetno!

FIRBEC: Tako! Zdaj ste lahko tudi sami slišali, da je za to, čemur smo bili pravkar priča, le ena sama beseda, in to je ... (*Podrži mikrofona MOŽAKU.*)

MOŽAK: Neverjetno!

FIRBEC: Poglejmo, če lahko izvemo še kaj več o tej neverjetni bitki! Skušal se bom prebiti do poveljnika izraelske vojske za ekskluzivni intervju, zato ostanite z nami. Tukaj je strašna gneča. Ljudje prihajajo od vsepovsod, da bi si ogledali razdejanje, ki so ga izraelski vojaki pustili za sabo v midjánskem taboru. (*Mimo pride GIDEÓN.*) Oprostite! Oprostite!

GIDEÓN: Da?

FIRBEC: Nam lahko poveste ime poveljnika? Kdo je vodil nocojšnji napad?

GIDEÓN: Gospod.

FIRBEC: Gospod?

GIDEÓN: Tako je.

FIRBEC (*nekoliko okleva*): Hja, kaj pa ... Mislim ... Kdo pa je bil njegov namestnik?

GIDEÓN: To sem bil pa jaz.

FIRBEC: In vi ste ...?

GIDEÓN: Gideón.

FIRBEC: Aha. Gideón?

GIDEÓN: Ja.

FIRBEC: Torej, Gideón, verjetno ste veseli in presenečeni, da se je nocoj zasukalo, kot se je?

GIDEÓN: Niti ne. Pričakoval sem našo zmago.

FIRBEC: Pričakovali ste, da boste premagali Midjánce?!

GIDEÓN: Kajpa!

FIRBEC: Ampak njihova armada je štela na tisoče mož, vas pa je bilo ... Koliko ste že rekli?

GIDEÓN: Nič nisem rekel.

FIRBEC: No, nekateri viri navajajo, da vas je bilo zgolj 300.

GIDEÓN: Se pač motijo.

FIRBEC: Torej vas je bilo več kot 300?

GIDEÓN: 301, če štejemo še Gospoda.

FIRBEC: In kako to, da ste se odločili, da se zoperstavite Midjáncem s tako majhno četo?

GIDEÓN: Bog je bil z nami!

FIRBEC: Že, a bilo vas je le 300!

GIDEÓN: Število res ni zavidljivo, naša moč pa je bila!

FIRBEC: Hočete reči, da ste imeli boljše orožje?

GIDEÓN: Točno tako. Vsak vojak je imel rog, vrč in plamenico.

FIRBEC: Rog, vrč in plamenico? Samo to?

GIDEÓN: Ja.

FIRBEC: Kako lahko koga ubiješ z rogom?

GIDEÓN: Očitno me še niste slišali igrati.

FIRBEC: V redu. Kaj pa vrči in plamenice? Za kavo?

GIDEÓN: Bog je vodil našo vojsko in to je bilo orožje, ki si ga je izbral.

FIRBEC: Jaz osebno bi s takim orožjem stisnil rep med noge.

GIDEÓN: No, naj povem, da smo na začetku imeli 32 000 mož.

FIRBEC: Točno. Slišal sem nekaj takega. In kaj se je zgodilo?

GIDEÓN: Nismo jih potrebovali in smo jih poslali domov.

FIRBEC: Poslali ste domov 31 700 mož domov?!

GIDEÓN: No, najprej smo jih poslali domov samo 22 000.

FIRBEC: Midjánska vojska je štela precej preko 32 000 mož. Zakaj bi torej kogarkoli pošiljali domov?

GIDEÓN: Bog mi je rekel, naj tako storim.

FIRBEC: Aha. Bog vam je rekel: »Pošlji 22 000 mož domov!«?

GIDEÓN: Ne. Bog je rekel, naj pošljem domov vse tiste, ki se bojijo.

FIRBEC: In takih je bilo več kot dve tretjini vaše vojske?

GIDEÓN: Očitno.

FIRBEC: Krasna vojska!

GIDEÓN: Ampak smo zmagali, a ne?!

FIRBEC: V redu, v redu. Kljub temu ste še vedno imeli 10 000 mož. Kaj se je zgodilo še z 9700 preostalimi?

GIDEÓN: Ko so pili vodo, so srebali kot psi.

FIRBEC: Poslali ste jih domov zaradi slabih manir?

GIDEÓN: Ne. Glejte, Bog mi je rekel, naj odpeljem može k potoku in gledam, kako pijejo. Tiste, ki so vodo zajemali z rokami in pili, naj obdržim, preostale, ki so šli na kolena in srebali vodo iz potoka, pa naj pošljem domov.

FIRBEC: In tako vam jih je ostalo samo 300?

GIDEÓN: Še vedno kar lepo število. Ne bodite tako črnogledi.

FIRBEC: Ampak s tristotimi proti tristo tisočim niste imeli nikakršnih možnosti!

GIDEÓN: Prav nasprotno!

FIRBEC: Kako?!

GIDEÓN: Tristo tisoč ubogih Midjancev proti tristotim božjim izbrancem ni imelo nikakršnih možnosti!

FIRBEC: Glede na razdejanje, ki ga lahko vidimo v midjanskem taboru, in na prestrašene obraze midjanskih vojakov, ki sem jih videl, ko so bežali proti Jordanu, moram priznati, da vaše besede kar držijo. Ampak povejte ... kaj pa rogovi, vrči in plamenice?

GIDEÓN: No, takole je bilo. Najprej sem svojo vojsko razdelil na tri skupine.

FIRBEC: Po sto vojakov v vsaki skupini, kajne?

GIDEÓN: Točno! Nato sem vsakemu dal rog, vrč in plamenico.

FIRBEC: Zanimivo. Nimam pojma, zakaj, ampak kar nadaljujte.

GIDEÓN: Nato smo vsi prižgali svoje plamenice in jih pokrili z vrči.

FIRBEC: Slišal sem že mnogo poročanj s fronte, ampak slutim, da bo tole za Pulitzerja!

GIDEÓN: Bi radi slišali, kaj se je zgodilo, ali ne?!

FIRBEC: V redu, saj poslušam! Sem že tiho.

GIDEÓN: Torej ... Ponoči smo se pritihotapili do midjanskega tabora in možje so se razporedili okrog in okrog.

FIRBEC: Vseh 300?

GIDEÓN: Ste rekli, da boste tiho.

FIRBEC: Dobro, dobro, in kaj je bilo potem?

GIDEÓN: Glasno sem zatrobil v rog ...

FIRBEC: In to je pognalo Midjance v beg?

GIDEÓN: No, tako grozno pa spet ne igram ... Ne, potem ko sem zatrobil, sem udaril z vrčem ob skalo, da je plamenica zasijala. In vsa moja vojska je storila prav tako.

FIRBEC: In Midjanci so se kar predali?

GIDEÓN: Ne še. Mi smo zavpili: »Za Gospoda in za Gideóna!«

FIRBEC: In potem so se predali?

GIDEÓN: Niso se kar predali. Razbežali so se na vse strani!

FIRBEC: Ker so mislili, da so obkoljeni in da nimajo nikakršnih možnosti?

GIDEÓN: Tako nekako.

FIRBEC: Nenavadna taktika, a brez dvoma uspešna.

GIDEÓN: No, in če iz vsega tega lahko potegnem kakšno zaključno misel, bi rekel, da sem spoznal, da če je Bog s tabo ... si vedno v premoči!

POGOVARJALA STA SE

Praznovanje Nedelje Božje besede

Nedeljo Svetega pisma oz. Nedeljo Božje besede smo tudi letos obhajali na zadnjo nedeljo v januarju. Geslo nedelje *Pogovarjala sta se* (Lk 24,14a) je vzeto iz odlomka o emavških učencih. S tem geslom smo v središče našega razmišljanja o Božji besedi postavili pogovor. Bog od vsega začetka prav po besedi stopa v odnos s človekom. Preko pogovora se plečejo odnosi, se gradi zaupanje, se odpravljajo predsodki. Pogovor je tako tudi najboljši način za živo katehezo in graditev odnosa z Bogom.

V Zavodu Biblično gibanje smo pripravili nekaj spodbud za praznovanje Nedelje Božje besede.

V nadaljevanju objavljamo zapise, kako so Nedeljo Božje besede praznovali v nekaterih župnijah.

SVETI ČAS Z BESEDO V ŽUPNIJI GORNJA RADGONA

»Slavl bom Gospoda ob vsakem času, njegova hvalnica bo vedno v mojih ustih« (Ps 34,2).

»Ob vsakem času bom slavil Gospoda,« je vzkliknil psalmist. Čas je zelo pomembna stvar v življenju človeka. Čas nam je podarjen: vsi ga imamo vsak dan na razpolago enako mero za molitev, delo in počitek, vendar vsak dan pogosto slišimo vzklike: Nimam časa!

Čas si svobodno razporejamo v urnike in ga posvečamo pomembnim ali manj pomembnim stvarjem. Ob koncu dneva lahko miren in utrujen zaspiš, če si pravilno porabil čas, ali pa te teži zavest, da si ta dan zapravil čas.

Letos smo si lahko na vabilo Bibličnega gibanja vzeli več časa tudi za pripravo na nedeljo Božje besede. V župniji Gornja Radgona smo čas v polnosti izkoristili že pri urah verouka in se veselili ob spretnosti prstov, ki so znali hitro poiskati posamezni odlomek v Knjigi vseh knjig, se čudili sporočilom ob naključnem odpiranju knjige, se umirili ob poslušanju Besede, pustili, da je prodrla v našo notranjost, in ponavljali njene odmeve. Veliko smo se pogovarjali, ker ob Besedi, ki napolni tvoje srce, ne moreš molčati, saj v njej najdeš in srečaš Boga.

Tudi praznovanje Nedelje Božje besede smo začeli takoj po sončnem zahodu. Skavti so že na začetku večerne svete maše s slovesnim prinašanjem ustoličili sveto besedilo ter nam ga odprtega in obdanega z množico sveč dali na vpogled, da bi v nas prebudili vero, da je Gospod po besedi navzoč med nami. Sveta maša se je prelila v slavlje Besede, večerno bdenje ob Besedi.

Vsak ima svojo pot, vsak išče Gospoda na svoj način, ampak ta večer si je precej ljudi vzelo čas in smo skupaj slišali Besedo, odgovarjali s psalmi in pesmimi ter se veselili.

In to noč je Duh zavel med nami in Beseda se je po bralcu, ki je prebiral Janezov uvod, udomačila med nami. In prejeli smo milost za milostjo. Zato smo s Samarijanko hrepeneli po živi vodi. Odžejali smo se in čistili Očeta v duhu in resnici. Jezus je kruh našega življenja. O, Gospod, zmeraj nam daj tega kruha. In pomnoži nam vero, da ne bomo žejni.

Fotografija: Arhiv župnije Gornja Radgona

Veroučenci pri branju Svetega pisma
Fotografija: Arhiv župnije Gornja Radgona

Ob Jezusu Dobrem Pastirju smo si našli počitek in dobro pašo našim dušam. Odložili smo skrbi, saj Dobri Pastir pozna svoje ovce, življenje da za ovce in jih združuje v eno čredo.

Jezus je naša pot, resnica in življenje, zato z njim tudi okušamo trpljenje, se veselimo vstajenja in se ob vsakodnevnih srečanjih z njim, tako kot učenci ob Tiberijskem morju, oziramo Vanj. Ni nam več treba spraševati: »Kdo si?«, saj vemo, da je Gospod.

On je z nami, samo čas si moramo vzeti in odgovoriti na vabilo: Vzemi in beri! Pridi in jej!

Bogu hvala, da smo ves teden vztrajali z Besedo, drug ob drugem, in ohranjali veselje. Bili smo srečni in bili smo v miru. In bili smo eno. Kot otroci smo s smehljajem sprejemali vse, kar Beseda daje, in smo zažareli. O, da bi znali tako razporediti čas, da bi vsak dan okušali izvir Besede in se zatekali k Njemu, ki je Beseda sama.

Nataša Preglav, katehistinja

NEDELJA SVETEGA PISMA V VELIKI POLANI

Nedelja Svetega pisma je zahvala za Gospodov dar, da nam po njem razlaga Knjigo vseh knjig.

Člani bibličnih in molitvenih skupin smo se v nedeljo, 26. januarja 2020, zbrali v župnijski cerkvi Srca Jezusovega v Veliki Polani k praznovanju Božje besede. Prvi del tega srečanja je bil duhovni, ko je po pozdravu s strani domačinov sledila izpostavitve Najsvetejšega. Počastili smo Jezusa z molitvijo, pesmijo in premišljevanjem v tihoti. Molitveno uro so čudovito izpeljali domači župnik Boris Tibaut in prisotni. Pred blagoslovom smo bili deležni lomljenja kruha, ki so ga spekle domače faranke. Ob tem dogodku smo bili prav presenečeni. Sledil je blagoslov z Najsvetejšim.

Drugi del srečanja se je nadaljeval v dvorani Doma Danijela Halasa. Na eksegezo je bil povabljen beltinski kaplan g. Andrej Lažeta, ki nas je kar presenetil s svojimi nagovori. Na začetku je spregovoril nekaj besed o Hieronimu, človeku s svetim imenom, o njegovem trpljenju, o njegovih najpomembnejših bogoslovnih in asketskih delih; boril se je proti zmotam tistega časa in končal prevod Svetega pisma. Kaplan je čudovito in čustveno razlagal evangelij pod geslom *Pogovarjala sta se*.

Po končani razlagi Božje besede smo se še nekaj časa družili ob mizi gostiteljev. Zahvala g. kaplanu Andreju Lažeta, hvala vsem, ki ste prišli na to srečanje, hvala g. župniku Borisu Tibautu in njegovim farankam za pripravljeno molitveno uro in bogato pogostitev, v upanju na ponovno srečanje bibličnih in molitvenih skupin, ne samo na nedeljo Svetega pisma, ampak tudi v postnem času.

Marika Bogdan, voditeljica Škofijskega odbora za biblične in molitvene skupine

SLAVJE BESEDE PRI SV. JAKOBU V LJUBLJANI

V župniji Sveti Jakob v Ljubljani smo Božjo besedo počastili na predvečer Nedelje Božje besede. Pripravili smo Slavje Besede po večerni sveti maši. Pred sveto mašo, pri kateri so somaševali še trije duhovniki jezuiti, je g. župnik v uvodnem nagovoru in povabilu na slavje napovedal, kako

bo slavlje potekalo. Pridiga p. Jožeta Kokalja nas je uvedla v slavlje z razlago, zakaj je Božja beseda za nas, kristjane, tako pomembna.

Kar nekaj udeležencev svete maše je ostalo tudi na slavlju, z navdušenjem so prepevali pesmi med posameznim branjem tekstov. Pri slavlju je sodeloval g. župnik z uvodom v slavlje in na koncu s pozdravom.

Liljana Bole

NEDELJA BOŽJE BESEDE V ŽUPNIJI SELNICA OB DRAVI RAZGIBALA FARNO OBČESTVO

Pri bogoslužju smo sodelovali laiki; tako, kot nas Gospod potrebuje. Svetopisemske odlomke so prebirali stalni bralci beril, prošnje letošnje birmanke, uvod v pozdrav miru pa udeleženka biblične skupine.

Osrednji mašni nagovor je izpeljala članica biblične skupine, ki je predstavila delo biblične skupine. Poudarila je pomen branja Božje besede in pogovora o njej. Izpostavila je pomen verovanja in zaupanja, da je Božja beseda tudi danes živa in v tem zmedenem času še kako potrebna. Ob prebranjem Mr 3,11 je ponazorila, kako se je Beseda dotaknila Gregorja Čušina.

Cerkev je bila polna. Po končani maši so se ljudje sproščeno, odprto in ogreto pogovarjali tudi o prijaznem povabilu k sodelovanju v biblični skupini. Vesela sem, da je ta nedelja pri nas dosegla svoj namen.

Ljudmila Pušnik Bruderman

SLAVJE BOŽJE BESEDE V CERKNICI

V Cerknici smo v preteklih letih že dvakrat ob Nedelji Božje besede strnjeno po štiriindvajset ur brali in poslušali besede Nove zaveze, Apostolska dela in pisma ter Razodetje.

Letos smo sledili priporočilu Bibličnega gibanja. Ker v naši župniji na Nedeljo Božje besede slavimo zavetnika Salezijancev sv. Don Bosca, smo imeli slavlje Božje besede zvečer v soboto, 25. januarja.

Slavljenje smo začeli s sveto mašo, pri kateri je pel mladinski pevski zbor. Tudi uvode v posamezne dele svete maše so vodili pevci iz zbora. Po obhajilu so mladinci vernikom razdelili lističe z navedki iz Svetega pisma. Po sveti maši smo zapeli pesem k Sv. Duhu kot uvod v branje Svetega pisma. Članica zakonske skupine nam je predstavila sv. Hieronima in pomen Svetega pisma za versko življenje kristjana. Popeljala nas je od podobe do podobe in kipov evangelistov, ki so v naši cerkvi upodobljeni na oltarju in na prižnici – vse od Mojzesa in vseh štirih zapisovalcev Jezusovega življenja in delovanja pa do apostola Pavla, ki je ob apostolu Petru predstavljen z mečem in knjigo v roki.

Prešli smo na branje Matejevega evangelija. Ob ambonu se nas je zvrstilo kar precej bralcev. S pesmijo smo zaključili slavlje ob triindvajseti uri.

Odzivi prisotnih so bili pohvalni, Božjo besedo si želijo brati tudi med letom. Večina bralcev Božje besede je bila osebno nagovorjena in niso mogli skriti svoje prizadetosti, pretresenosti, solz in resnosti nagovora. Bralec je celo smeh komaj zadrževal, saj se je v besednem nagovoru takoj prepoznal.

V nedeljo je maševal škof Jurij Bizjak, ki je s svojo jasno, kleno in mogočno besedo postavljaj ogrodje, na katerem sloni naša vera.

Stanislava Knez

OZNANJUJ BESEDO, VZTRAJAJ V UGODNIH IN NEUGODNIH OKOLIŠČINAH (2 Tim 4,2)

Pred Nedeljo Svetega pisma smo imeli v naši župniji v soboto po večerni maši že šesto leto zapored mini svetopisemski maraton. Letos smo prebrali 1. del (16 poglavij) Sirahove knjige in 2. pismo apostola Pavla Timoteju.

V uvodu pred začetkom branja nas je gospod župnik povabil, naj besedam pozorno prisluhnemo in si vtisnemo v srce tiste, ki nas najbolj nagovarjajo. Ni treba, da si zapomnimo cel odlomek, dovolj je en stavek ali pa celo samo ena beseda. Čeprav sta modri Sirah in apostol Pavel pisala že več kot 2000 let nazaj, pa te modrosti in spodbude za življenje veljajo tudi danes.

Čeprav sta modri Sirah in apostol Pavel pisala že več kot 2000 let nazaj, pa te modrosti in spodbude za življenje veljajo tudi danes.

Lepo je poslušati in brati modre besede Siraha o zaupanju in odnosu do Boga in bližnjega, prijateljstvu in izbiranju prijateljev, spoštovanju staršev, modrosti in časti, potrpežljivosti, ponižnosti, predrznosti, previdnosti, prevzetnosti ... Sirah je pisal življenjske modrosti za mlade tistega časa, aktualne pa so za vse nas.

Tako kot je navdušeni in goreči apostol Pavel spodbujal svojega priljubljenega učenca Timoteja, spodbuja danes tudi nas za oznanjevanje in pričevanje evangelija Jezusa Kristusa. »Oznanjuj besedo, vztrajaj v ugodnih in neugodnih okoliščinah. Prepričaj, grajaj, spodbujaj z vso potrpežljivostjo in poučevanjem« (2 Tim 4,2).

Veliko modrosti je napisano v svetopisemskih knjigah. V letu Gospodovem 2020, v Letu Božje besede, ki nam je dano po milosti Božji, je odvisno od nas, ali bomo svetopisemske spodbude in modrosti spoznavali, jih vzeli resno in jih upoštevali v življenju.

Mihaela Dovč

SREČANJE LJUBITELJEV BOŽJE BESEDE V VIPAVI

Naša škofija obhaja Nedeljo Svetega pisma že 12. leto, letos prvič na ravni vesoljne Cerkve kot nedeljo Božje besede. V Vipavi na škofijski gimnaziji se nas je zbralo veliko število ljubiteljev Božje besede iz koprške škofije. Po uvodnem pozdravu g. Marka Rijavca, ki je povedal, da letos Nedelja Svetega pisma poteka pod geslom *Pogovarjala sta se* (Lk 24,14a), smo besedo prepustili bibličistu dr. Juriju Bizjaku, ki je svoje predavanje osredotočil na pogovor (*homilén*).

Dr. Bizjak je na začetku s kratko analizo oz. pregledom mest v Svetem pismu, kjer se pojavi termin (*homilén*), pogovor med učencema opisal kot iskren, sproščen in zaupen. Temu pogovoru se je na njuni poti pridružil Vstali (prim. Mt 18,20) in ju brez odlašanja vprašal, o čem se pogovarjata. V skladu s pravilom *Beseda ni naključje. Na ključ je. Ključ je!* je Jezus povzel pogovor z razlago Svetega pisma: »In začel je z Mojzesom in vsemi preroki ter jima je razlagal, kar je bilo o njem v vseh pismih« (Lk 24,27).

Pomembnejša od besedila in dogodkov, je poudaril dr. Bizjak, je razlaga. Glavno poslanstvo prero-

kov ni bilo napovedovati prihodnje dogodke, ampak pravilno razlagati pretekle, ki se jih moramo spominjati. Podobno vprašanje kakor učencema na poti v Emavs je v Kafarnaumu Gospod postavil tudi dvanajsterim, a ti so molčali (Mr 9,33-34). Razlika med odzivom v Kafarnaumu in Emavsu je očitna: učenca na poti v Emavs brez pomisleka in brez odlašanja na široko pripovedujeta, o čem se pogovarjata, dvanajsteri apostoli v Kafarnaumu pa na podobno vprašanje obmolknejo. Molk dvanajsterih apostolov jasno kaže resničnost Pavlovega svarila, da slabi pogovori (*homilíai kakái*) kvarijo dobre navade (1 Kor 15,33).

Med najbolj pogubne sadove sedanje civilizacije spadajo naši prazni medsebojni pogovori in naše govorjenje v nasprotju z molkom, ko je ta potreben. Vsekakor je res, kar pravi pregovor: *Česar je polno srce, to usta govore*. In prav tako je res, kar pravi Kristus v Mr 7,21-23, da od znotraj, iz srca prihajajo ljudem hudobne misli in omadežujejo človeka. Povedano v obliki pregovora: *Povej mi, s kom hodiš, s kom se pogovarjaš in s kom se družiš, in povem ti, kdo si*. Rabinska razlaga dekaloga ima na začetku vsake zapovedi v drugi polovici posebno svarilo: »Moje ljudstvo, ne bodite ubijalci! Ne družite se in ne vstopajte v družino z ubijalci, da se vaši otroci ne bodo naučili potov tistih, ki prelivajo kri! Zakaj zaradi greha krvoprelitja prihaja meč vojne na svet. Ne družite se s prešuštniki, tatovi, krivoprisežniki, poželjivci!« Izraelci so si svoje suženjstvo v Egiptu podaljšali za štirideset let, ker niso znali molčati. Mojzes bi svoje rojake že ob svojem prvem obisku lahko odpeljal iz Egipta, če bi ga lastni bratje ne izdali, da je zbežal za kar 40 let ter pod goro Sinaj pasel drobnico svojega tasta (2 Mz 2,11-14). Sklepne misli je predavatelj navezal na apostola Jakoba in njegovo razmišljanje o jeziku (prim. Jak 3,5-8): »Če kdo misli, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika, ampak vara svoje srce, je njegova pobožnost prazna« (Jak 1,26).

Srečanje smo zaključili z druženjem ob dobrotah, ki so jih letos pripravili člani bibličnih skupin iz Črnega vrha, Idrije in Spodnje Idrije. Na koncu bi se radi člani strokovnega sveta Zavoda Biblično gibanje zahvalili g. Primožu Erjavcu, ki zadnja leta poskrbi, da lahko imamo srečanja na škofijski gimnaziji v Vipavi.

Tatjana Rupnik

Lepo je poslušati in brati modre besede Siraha o zaupanju in odnosu do Boga in bližnjega, prijateljstvu in izbiranju prijateljev, spoštovanju staršev, modrosti in časti, potrpežljivosti, ponižnosti, predrznosti, previdnosti, prevzetnosti ... Sirah je pisal življenjske modrosti za mlade tistega časa, aktualne pa so za vse nas.

ŽIVITE KOT OTROCI LUČI (Ef 5,8)

Svetopisemski maraton 2020

Od nedelje, 26. januarja 2020, do petka, 1. februarja 2020, se je v kapeli Antonovega doma na Viču v Ljubljani odvijal dvajseti Svetopisemski maraton. Svetopisemski maraton nas je letos z izbranim geslom *Živite kot otroci luči* skupaj z apostolom Pavlom spominjal in opominjal, da smo kristjani »otroci luči«.

Nismo več tema, ampak luč

Nasprotje med lučjo in temo je podoba, ki nas postavi pred ločnico, ko gre za temeljno življenjsko usmeritev. Tako kot je velika razlika med temo in lučjo, mora biti velika razlika v tem, kako živimo svoje življenje kristjani in kako živijo nekrstjani.

»Tema smo bili nekoč, zdaj pa smo luč« (Ef 5,8), zato moramo s svojim življenjem in dejanji pričevati za Jezusa in odsevati luč Njega, ki je rekel: »Jaz sem luč sveta. Kdor hodi za menoj, ne bo hodil v temi, temveč bo imel luč življenja« (Jn 8,12).

S takim vabilom je več kot 800 bralcev v Ljubljani noč in dan vztrajalo ob Božji besedi. Lepo je bilo videti spokojne obraze in veselje ob spoznanju, da je Beseda delovala popolnoma drugače kot ponavadi. »Ko smo brali večji kos Svetega pisma, sem vsebino dojel popolnoma drugače – videl sem celo sliko in prvič razumel, kaj je smisel branja celotnih poglavij. Zelo pozitivna izkušnja,« pravi eden od bralcev, ki je prvo leto obiskal osrednji dogodek.

Slovenijo je preplavila Božja beseda

Branje Svetega pisma ni potekalo zgolj v Ljubljani, temveč po več kot 90 mestih v Sloveniji. Nekatere župnije so ga pripravile že peto ali šesto leto zapored, druge prvič. Gospod pa je delal prav povsod in Božja beseda je napolnjevala srca.

Jasna, ena izmed koordinatork mini maratona v Trebnjem, je zapisala:

»*Živite kot otroci luči* je bila osrednja tema letošnjega svetopisemskega maratona, ki smo ga organizirali tudi v župniji Trebnje. Apostol Pavel nas s to mislijo nagovarja k naši dejavni ljubezni do bližnjega in opominja, da smo kristjani ljudje luči, in ne teme.

Zbrali smo se v župnijski kapeli in prebirali knjigo preroka Izaije. Skozi besedilo nas je prerok vodil k cenitvi Božje ljubezni in njegovi odrešujoči skrbi ne le za Izraelce, ampak za vse narode. Po vsakem prebranem poglavju smo se ustavili in gospod župnik Jože Pibernik je podal razlago in odgovarjal na naša vprašanja. Ponovno smo lahko začutili, da je Božja beseda beseda našega vsakdana. Dve uri sta hitro minili in

Branje Svetega pisma v kapeli v Antonovem domu na Viču

Avtor fotografije: Rok Pisk

hvaležni smo bili za milost globljega spoznavanja Božje besede in tega, da nas sodeluje vsako leto več.«

Kaj pa otroci?

Letošnja novost Svetopisemskega maratona so bili družinski mini maratoni in pa maratoni pri verouku. Organizatorji so pripravili besedila in napotke za vse, ki so hoteli imeti maraton kar doma ali pa pri uri verouka. To niso bili »dolgoprogaški« maratoni, pa vendar, tudi na kratke proge se lahko dobro teče.

Katehistinja Daša, ki je z otroki sedmega razreda brala v župniji Koper – Sv. Marko, nam je z navdušenjem povedala, kaj so sporočili otroci: »Kako tanke liste ima Sveto pismo!« »Bi lahko še večkrat tako brali?« »Bomo lahko drugič spet?«

Berimo Božjo besedo

Cilj organizatorjev je, da bi več ljudi začelo Sveto pismo brati vsak dan. Po srečanjih in pogovorih smo z veseljem opazovali nov žar v očeh nekaterih bralcev in prošnjo, naj jih usmerimo v katero od bibličnih skupin. Z veseljem smo jih usmerili naprej in verjamemo, da bo Božja beseda zdaj del njihovega vsakdana.

Naj Gospodova beseda resnično preobraža, celi, spreobrača in daje novih moči vsem kristjanom po Sloveniji.

Naj gre slava našemu Bogu, ki nam je v svoji milosti podaril svojo Besedo in nas preko nje opogumlja in vabi, da pridemo bližje k Njemu.

SREČANJE KATOLIŠKE BIBLIČNE FEDERACIJE V PRAVOSLAVNI ROMUNIJ

Gostitelj lanskega srečanja srednjeevropske sekcije Katoliške biblične federacije (CBF) je bilo starodavno mesto Iasi v moldavski pokrajini v Romuniji. Od 15. stoletja dalje je Iasi pomembno kulturno središče, ki se ponaša s prvo romunsko univerzo, danes jih ima pet. Ponaša se tudi s skoraj sto pravoslavni cerkvami. Katoliška manjšina jih ima pet.

Srečanje predstavnikov bibličnih gibanj iz srednje Evrope se je odvijalo v katoliškem bogoslovju sv. Jožefa od 22. do 25. oktobra. Po že ustaljenem protokolu smo predstavili tekoče biblične dejavnosti in načrte v posameznih deželah, več srečanj pa smo namenili usklajevanju statuta naše sekcije s prenovljenim statutom CBF. Tega je namreč treba prilagoditi pravnim spremembam, ki so nastale zaradi prenosa sedeža vodstva CBF iz St. Otiliena (Nemčija) v Vatikan. Sprejela sta nas tudi sedanj in upokojeni škof Iasija, mi pa smo našo organizacijo predstavili bogoslovcem. Obležili smo 1600. obletnico smrti sv. Hieronima in se ustavili ob pismu papeža Frančiška *Aperuit illis*, s katerim je tretjo nedeljo med letom razglasil za Nedeljo Božje besede. Globok vtis je na vse naredil obisk čudovito poslikanega pravoslavnega samostana in cerkve v Voronetu. Sama pa sem na poti do Iasija lahko občudovala znamenje ekumenskega zbliževanja v mestu Cluju. Tam je p. Marko Rupnik z blestečimi mozaiki, ki pripovedujejo zgodbo našega odrešenja, okrasil pravoslavno cerkev.

Prisluhniti bibličnim dejavnostim v posameznih deželah je vedno velika spodbuda za vse udeležence. Tako v Nemčiji na stotine polno zaposlenih in prostovoljnih bibličnih delavcev v Katoliški cerkvi organizira na stotine bibličnih tečajev, vikendov in večerov. Na njih se spodbuja k branju Svetega pisma, da bi po njem uravnavali vsakdanje življenje ter pričevali in sodelovali pri graditvi Cerkve. Tako bodo zmožni dialoga med vero in življenjem, med znanostjo in prakso, razmišljanjem in čutenjem, in bodo bolje spoznali krščansko vero pa tudi judovsko in islamsko tradicijo. Lectio divina intenzivno gojijo že deseto leto in lahko zaznavajo sadove v osebni vernosti in dejavnem vključevanju v cerkveno življenje. Otroci in mladi so se v preteklem letu udeležili bibličnega tekmovanja, v katerem so izbrana besedila na ustvarjalni način povezali z vsakdanjim življenjem. Tudi na številne letalske potnike skozi Nemčijo na letališčih čakajo knjižice s svetopisemskimi

navedki o izbranih temah – ljubezni, osamljenosti, svobodi ...

Mnogokje organizirajo eno- ali večdnevna biblična srečanja s predavanji, okroglimi mizami, delavnice, razstavami, glasbenimi programi in podobno. Takšno je bilo pred letošnjo Nedeljo Božje besede v Salzburgu, že prej pa na katoliškem dnevu v Muenstru s šestdesetimi bibličnimi dogodki. Na Češkem svetopisemska srečanja že vrsto let povezujejo z uvajanjem v izdelavo bibličnih figur, ki jih kasneje uspešno uporabljajo v redni svetopisemski vzgoji in ob večjih cerkvenih časih. Seveda v vseh deželah za razširjanje Božje besede obilno in ustvarjalno uporabljajo tudi tiskano besedo, radio in televizijo ter splet.

Udeleženci z zanimanjem spremljajo tudi svetopisemske dejavnosti v Sloveniji. Seznanjeni so z našim delom v bibličnih skupinah in ob Nedelji Svetega pisma listajo po razstavljenih številkah *Božje besede danes*, vedo za biblično šolo *Evangelii gaudium*, za pripravo jeruzalemske izdaje Svetega pisma, za svetopisemske duhovne vaje, romanja v svetopisemske dežele, pa tudi že za biblično zavezo, v kateri se medsebojno podpiramo v vsakodnevem branju Božje besede.

Naslednje srečanje srednjeevropske sekcije CBF bo letos maja v Moskvi.

Slovensko biblično gibanje je kmalu po ustanovitvi 1993 postalo polnopravni član mednarodne Katoliške biblične federacije, ki nam je v začetnem obdobju tudi finančno pomagala. Tako smo z njihovo donacijo dobili svoj prostor na Poljanski z v Ljubljani.

Mozaik
p. Marka Rupnika
v pravoslavni
cerkvi v Cluju

Biblično gibanje ima novo spletno stran!

Pobrskejte med zanimivimi in koristnimi svetopisemskimi vsebinami:

- Biblična zaveza
- Gradiva za biblične skupine
- Biblična šola
- Arhiv revije Božja beseda danes
- Nedelja Božje besede
- Biblična zbirka
- Zavod Biblično gibanje

Vabljeni k ogledu!

<https://biblicnogibanje.si>

